

TKİP VII. Kongresi kapanış konuşması:

Yeni dönem ve parti

TKİP VII. Parti Kongresi'nde Cihan yoldaş tarafından yapılan kapanış konuşmasının kayıtlarının bir bölümüdür. Kayıtlar yayın için elden geçirilmiş, başlık ve ara başlıklar da bu vesilesiyle konulmuştur...

Pandemi ve ona eşlik eden ağırlaşmış siyasal koşullar nedeniyle biraz gecikerek de olsa **VII. Parti Kongresi**'ni toplamış ve gelinen yerde de başarıyla sonuçlandırmış durumdayız. Partinin gündemindeki sorunları çeşitli yönleriyle tartışmalara ve değerlendirmelere konu ettik. Önemli sonuçlara ulaştık ve kararlar aldık. Geriye söylenecek ya da eklenecek pek bir şey kalmamış olsa da, kapanış konuşması kapsamında önemli gördüğüm bazı noktaların altını çizmeye çalışacağım.

Partide demokrasi ve disiplin üzerine

VII. Parti Kongresi, 2007'de toplanan **II. Parti Kongresi** ile başlayan düzenli bir kongreler serisinin son halkasını oluşturmaktadır. Bunun kendisi başlı başına önemlidir. Bu, partinin örgütsel düzeyine ve birikimine olduğu kadar, devrimci iç yaşamına, dolayısıyla iç demokrasisine de

bir göstergedir. Partimizde güçlü bir örgütsel demokrasi var, buna kuşku yok. Parti içi demokrasiyi daha en baştan önemsedik ve zaman içinde güçlü bir biçimde kurumsallaştırdık.

Halen bunu devrimci disiplinle daha güçlü bir biçimde birleştirmek sorunu ve ihtiyacıyla yüz yüzeyiz. Bu ikisini ayrı düşünemeyiz. Devrimci bir partide biçimsel değil ama özü itibarıyla güçlü bir iç demokrasi, tam da sağlam bir parti disiplini içindir. Bu açıdan parti demokrasisi, parti disiplininin bir ön koşuludur. Fakat parti disiplini de parti içi

demokrasinin zorunlu bir tamamlayıcısıdır. Tam da bu nedenle, demokrasiyi disiplinle daha sağlam bir biçimde birleştirip kaynaştırmak durumundayız. Halen partide demokrasi sorununda daha az, disiplin sorununda daha çok sorun alanımız var. Yeni dönemde bu gerçeği ve bunun gereklerini önemle gözetmek durumundayız.

Bunu şundan dolayı da önemsemek gerekir. Parti ideolojik, örgütsel ve moral bir

birliktir. Halen ideolojik ve örgütsel birlikte esasa ilişkin bir sorunumuz yok. Moral ya da manevi birlikse, öteki şeyler yanında demokrasi ile disiplinin organik birliğinin yaratabileceği devrimci bir örgütsel iç yaşam üzerinden oluşabilir. Parti içi demokrasinin buradaki önemi ve işlevi açıktır. Ama aynı şekilde disiplinli bir partide, herkesin görev ve sorumluluklarının gereklerini az çok yerine getirebildiği, getiremediği bir durumda ise hesap verebildiği bir partide, moral birlik de sağlam biçimde oturur. Bu alanda da kuşkusuz halen esasa ilişkin bir sorunumuz yok. Ama bunu daha da güçlendirmeye yine de ihtiyacımız var. Bunu güçlendirebildiğimiz oranda sorunlarımızın çözümü ve çalışmamızın çok yönlü başarısı için son derece uygun bir moral ortam elde etmiş oluruz.

Çoğu kere yıpratıcı olan, ilişkilerde zaafiyet yaratan, tam da görev ve sorumluluklar alanındaki zaafılar, zayıflıklar, ihmaller ya da yetersizlikler olabiliyor. Tüm bunlarsa disiplin kapsamına girmektedir. Partide devrimci demokrasi ile devrimci disiplini birleştirmek ve kaynaştırmak, bunların devrimci diyalektik bütünlüğünü kurmak, halen de önemli bir sorun alanıdır.

Devrimci diyalektik bütünlük dedim. Zira biri diğerinin ayrılmaz bir parçası, olmazsa olmaz bir koşulu, zorunlu bir tamamlayıcısıdır. Bunu bugüne kadar birçok kez önemle dile getirdik. **VII. Parti Kongresi** vesilesiyle burada altını bir kez daha çizmiş oluyorum.

**Bir şey kaybetmiş değiliz,
zira bir şey kazanmış olmayacaktık!**

Yeni parti kongresi Türkiye’de “2023 dönemeci” olarak anılan bir dönemin sonrasına denk geldi. İyi de oldu. Böylece boş hayaller ve temelsiz beklentilerin yıkıldığını görmüş olduk. Seçim sonuçlarıyla birlikte hayaller yıkıldı, gerçekler yerli yerine oturdu. Seçimler sürecinde kitlelerde olduğu kadar

reformist solda da düzen muhalefetine ilişkin büyük hayaller, düzen muhalefedinin muhtemel bir başarısına endeksli abartılı beklentiler vardı. Seçimin hemen öncesinde bu adeta bir cereyan halini almıştı. Bununla salt propaganda ile başa çıkmak olanağı da yoktu. Çevremizdeki bir kısım işçiler bile bu konuda bizi anlamakta güçlük çekebiliyorlardı. İçlerinden, bu ülkede onca sol siyasal parti ve grup var, bir tek siz mi doğruyu görebiliyorsunuz diyebilenler bile oldu. Sola egemen hayallerin ve beklentilerin gücünü, dahası kendinden öteye etkisini gösteriyordu bu.

Ama bizim haklılığımız olaylar ve olgularla doğrulanmış bulunuyor. Kitleler edilgenliğe hapsedilerek temelsiz, boş, belirsiz bir beklentiye sokulmuşlardı. Arkası kaçınılmaz olarak bir hayal kırıklığı, moral yıkım, umutsuzluk, haliyle yılgınlık ve dağınıklık oldu. Taşınan boş hayallere ve temelsiz beklentilere karşı çıkarken tümüyle haklı olduğumuz da böylece anlaşıldı.

Kongremizin konuya ilişkin tartışmalarında en kritik noktanın altını çizmiş bulunuyoruz: Düzen muhalefeti kazansaydı da işçi sınıfı, emekçiler ve ezilenler, toplumsal muhalefet, ilerici-devrimci hareket, demokratik Kürt hareketi, bir şey kazanmış olmayacaktı. Dolayısıyla düzen muhalefedinin kaybetmiş olmasıyla da esasta bir şey kaybedilmiş değil.

Seçimleri düzen muhalefeti kazanmış olsaydı, şimdiki dinci-faşist iktidarın daha cıvalı ve bu nedenle de daha tehlikeli bir başka versiyonu iktidar olacaktı. Sözde solcu CHP’li cumhurbaşkanı da bu gerçeği gizleyen bir şal işlevi görecekti, böylece kitlelerin bir dönem daha aldatılmasına, “solcu başkan”ın işini zora sokmamak adına edilgen bir konum içinde tutulmasına hizmet edecekti. Bir sözüm ona solcu başkan, 7-8 gerici, dinci ya da faşist başkan yardımcısı, bu arada içişleri bakanı olarak da gidene aratmayacak sicilli bir başka faşist ve onun partisinin denetimine verilmiş bir istihbarat teşkilatı... Yani dinci-faşist

koalisyonun bir yeni versiyonu!

Düzen muhalefetin muhtemel seçim başarısı işte bu anlama gelecekti.

Çok yönlü kriz

Ülke halen büyük bir kriz içerisinde. Çok yönlü bir kriz bu. Temelinde ağır bir iktisadi ve mali kriz var. Devlet krizi de içinde olmak üzere siyasal kriz bu temel üzerinde yükseliyor. Ve bunları, toplumu dikey olarak bölen bir kültürel-moral kriz tamamlıyor. Dış politika krizin bir başka alanı, halen çok büyük dönüşlere sahne olan. Düne kadar düşman sayılan hemen herkesle utanç verici biçim ve koşullarda yeniden yakın ilişkiler kuruldu. Bu bir dış politika iflasıdır.

Toplumun bunaltan bu çok yönlü krizle uğraşmak, seçimleri kazanan dinci-faşist iktidarın kendisine kaldı sonuçta. Böyle olması iyi de oldu. Diğer türlü bu krizin sonuçlarıyla düzen muhalefeti uğraşmak zorunda kalacaktı. Bunun siyasal faturası da düzen muhalefetine kesileceği için, şimdiki dinci-faşist iktidar tazelenmiş bir güçle kısa zamanda yeniden iktidarın dümenine dönmek olanağı bulacaktı. Seçimi kaybetseydi bile devlet bünyesindeki ve kamusal alandaki mevzilerini zaten kaybetmiş olmayacaktı. Bunlara da dayanarak iktidar meşruiyetini yeniden elde eden çok daha uzun süreli bir dinci-faşist iktidar süreci yaşamakla yüz yüze kalacaktık. Seçimlerin ardından oluşan açıklıklar üzerinden bunu daha iyi görebiliyoruz. Seçimleri muhalefetin kazanmasının sağlayacağı tek yarar, kitlelerde geçici ve tümüyle aldatici bir psikolojik rahatlama, nihayet bunlar gitti duygusu olacaktı. Oysa onlar bir yere gitmiş olmayacaklardı. Edilgen bir seçim başarısıyla onları yerlerinden söküp atmak mümkün değildi.

Kaldı ki, bunu yinelemiş oluyorum, onlarla aynı genetik yapıdan gelen bir başka ekip işleri devralacaktı. Sadece başında göstermelik olarak bir sözde solcu

cumhurbaşkanı olacaktı. İmzalayacağı herhangi bir kararname, kendisini kuşatmış çok sayıda gerici dinci ya da milliyetçi faşist başkan yardımcısı tarafından onaylanmak durumundaydı. Buradan bakıldığında, esasında değişen bir şey olmayacaktı. Ama en tepede güya solcu bir başkanın olması, ilerici kitleleri yeni bir beklentinin içine sokacaktı. Ve bu da işimizi çok daha zora sokacaktı. Biz kitlelere, birleştirmek, örgütlemek ve mücadeleye çekmek üzere gidecektik. Onlarsa bize, kendilerine pompalanacak güçlü propagandanın da etkisi altında, başta solcu bir başkan var, işini zora sokmoyalım, provokasyonlara zemin hazırlamayalım, “solcu başkan” a fırsat ve zaman tanıyalım diyeceklerdi. Böylece biz, bu kez de böylesi boş hayaller, temelsiz beklentiler duvarı ile yüz yüze kalacak, yeni yıllar yitirmiş olacaktık.

Uzlamak istemiyorum, tüm bunları kongremizde çok yönlü olarak değerlendirmiş bulunuyoruz.

Parlamentar avanaklık

Seçimleri yitirmiş düzen muhalefeti bir krize ve kargaşaya sürüklenmiş durumda. Abartılı beklentilerin boşa çıkmış olmasının kaçınılmaz sonucu bu olmuştur. Bu iç kriz ve kargaşa CHP’de özellikle belirgin. Artık görünür bir gelecek için kitlelerde bir umut yaratması kolay olmayacaktır. İleride yeni ve özel çabalarla parlatılmış bir yeni liderlik altında yeniden sahneye sürülecektir, bu ayrı bir mesele. Fakat şu an işçi sınıfı, emekçiler ve yoksulların ilerici katmanları, Kürtlerin ve Alevilerin emekçi katmanları yeni bir beklenti değil fakat derin bir hayal kırıklığı içindedirler.

Öte yandan ağırlaşarak sürmekte olan kriz emekçilerin yaşamını sürekli olarak kötüleştirmekte, daha da çekilmez hale getirmektedir. Kitleler, özellikle de işçiler, buna mutlaka tepki vereceklerdir. Bunun da bilincinde olmak, buna hazırlanmak, buna

önderlik etmeye yönelmek gerekir.

Devrimci çıkış yolu daha baştan devrimci seçim politikamız üzerinden ortaya konulmuştur. Değişmez görevimiz üretim birimleri, sanayi havzaları ve yaşam alanları üzerinden kitlelere gitmek, özellikle işçileri birleştirmek, örgütlemek, eyleme çekmek ve böylece mücadele içinde eğitmektir. Devrimci parti için mevcut koşullarda tutulacak biricik devrimci çıkış yolu budur. Yoğunlaşma ve yüklenme bu alana yapılmalıdır. Seçim çalışması üzerinden de söylemeye çalıştığımız buydu, halen de budur.

Devrimci parti seçimlere, tam da parlamenter hayalleri yıkmak için katılır. Reformist solun tüm kesimlerine ise güçlü bir parlamenterizm eğilimi egemendir. Öylesine ki, reformist solun tam da parlamenter “başarı” üzerinden şu sıra ön plana çıkan bir temsilcisi, üç milyon oy aldığımızda işçilerin başına artık cop indirmek gücünü kendilerinde bulamayacaklar diyebilmiştir. Benzer konuma heveslenenlerden bir başkası, seçim ön sürecinde, kitlelerin sorunlarını parlamentoya taşıyabildiğimiz ölçüde, böylece parlamentoyu anlamlı hale getirir, ona saygınlık kazandırır diyebilmiştir. İşte bu, Marksizmin devrimci işçi hareketi tarihi boyunca “parlamenter avanaklık” olarak tanımladığı durumun ta kendisidir. Bu, reformist solun ‘60’larda Aybar-Boran ikilisi tarafından temsil edilen parlamentarizm çizgisine daha beterinden bir geri dönüşür.

Partimizin seçimleri önceleyen dönemde yayınladığı *Seçimler ve Sol İttifaklar* başlıklı değerlendirmesi (*Ekim, Sayı:327, Kasım 2022*) şimdi çok daha büyük bir anlam ve önem kazanmıştır. Günümüz sol hareketini anlamak için bu değerlendirmeye yeniden yeniden başvurmak zorundayız. Solda baş gösteren parlamenter avanaklıkla sistemli bir biçimde mücadele etmek durumundayız. Devrimci parti için çıkış yolu işçi sınıfına ve emekçilere, üretim birimlerine ve işçi havzalarına gitmek, oralara yerleşmek, oralarda kök salmaktır. Kurulu düzene karşı

devrimci direnme mevzilerini buralarda inşa etmektir.

İktidar istediği her yasayı parlamenter çoğunluğu ile çıkarıyor, parlamenter muhalefetin bunun karşısında yapabileceği bir şey yok. Komisyonlarda aldatıcı bir muhalif görüntü vermek dışında bir şey yapmıyor, yapamıyor, yapamaz da. İktidar istediği politikaları uyguluyor, istediği kanunları çıkarıyor. Bunu ancak kitlelerin örgütlü mücadelesi dizginleyebilir, dizginleyebildiği kadarıyla. Kitlelere tam da bunu anlatacağız; ancak birleşip örgütlenir ve böylece fiili direnme yolunu tutarsak kazanabiliriz, kısa vadede bile ancak bu yolla bir şeyler elde edebiliriz, ötesinde zaten bir şansımız yok, olamaz da, diyeceğiz. Herşeye rağmen bazı geri adımların gene de eylemin ve mücadelenin gücüyle atılabileceğini, bazı kazanımların ancak böylece elde edilebileceğini, ya da hiç değilse korunabileceğini anlatacağız.

Güncel planda bizim devrimci çıkış yolumuz ve yönelimimiz budur. Bunun dışındaki her yol bir aldatmacadır, arkası da derin bir hayal kırıklığıdır. Büyük parlamenter hayaller taşıyan ve budalaca beklentilere giren sol bile, seçim yenilgisinin ardından bu basit gerçeği itiraf etmek zorunda kalmadı mı? Kitlelerle birleşmeden, örgütlenmeden bir şey yapılamaz, seçim sonuçları bile etkilenemez, yani parlamenter başarı bile elde edilemez demek zorunda kalmadı mı? Oysa daha baştan, daha seçim ön sürecinde, kendilerine vurgulu bir biçimde hatırlatılan tam da buydu. Üstelik yıllardan beri ve özellikle de her seçim ön sürecinde. Bunun için hiç de yeni bir seçim deneyimine gerek yoktu. Ama seçimleri önceleyen zaman diliminde bunu unutmak, seçimlerin ardından da ise derin bir gerçeğin yeniden keşfi havalarında hatırlamak, reformist solda artık kabak tadı veren bir davranış biçimi oldu.

Türkiye’de Ecevit’in çok övülen yüzde 41’lik parlamenter başarısı devrimci bir yükselişin, bir halk hareketinin üzerine

gelmiştir. 12 Eylül'den sonra SHP'nin '89 başarısı, 12 Eylül'e duyulan tepkinin '86'dan başlayarak işçi hareketi, öğrenci hareketi, Bahar eylemlilikleri, vb., tüm bunların yarattığı dalganın üzerine gelmiştir. Kürtlerin seçim başarısı Serhıldanların üzerine gelmiştir. Latin Amerika'da reformist solun başkanlık seçimlerindeki başarıları, oradaki halk hareketleri üzerine gelmiştir.

Kitle mücadelesi yoksa reformist sol çizgide bile bir parlamenter başarı şansı yoktur. Her ne kadar bu türden bir sözde başarı, tüm örneklerin açıklıkla gösterdiği gibi, kitlelerin mücadelesinin yarattığı birikimi boşa çıkaran bir rol oynasa da. Yani parlamenter hayalleri bile ancak sosyal mücadelenin, kitle hareketinin hazırladığı imkanlar üzerinden kurabilirsiniz. Oysa düzen muhalefetinin politikası neydi? Seçimlere kadar suskunluk ve tam edilgenlik. Kitleleri hareketsiz tutmak, atomize durumdaki seçmen bireyler olarak bırakmak. Başta CHP olmak üzere tüm düzen muhalefetinin politikası buydu. Reformist sol işte bu türden bir sözde alternatif umut bağladı. Böylece düzen muhalefetinin soldan destekçisi konumuna düştü. Halen bunun açık ve dürüst bir muhasebesi de yapılmış değil, yapılacağı da yok.

Zor koşullar ve devrimci parti

Dinci-faşist iktidarın seçimi kazanmış olması, onun kendi payına bir güç ve moral tazelenmesi oldu. Büyük bir rahatlama yaşadılar ve yeni bir moral güç kazandılar. Seçimler aracılığıyla elde edebildikleri meşruiyeti artık nihayet kaybedeceklerini sanıyorlardı, ama sonuçta bir biçimde kazandılar. Bu da tersinden abartılı bir moral güç kazandırdı onlara. Şu an bir özgüven içindedirler ve pervasız davranma eğilimi sergilemektedirler. Toplumu ve kamusal yaşamı dinselleştirmek bakımından atacakları yeni adımlar üzerinden bunun belirgin yeni işaretleri var. Bu, düne göre daha da zor

koşullara girdiğimizi gösteriyor. Ama kongre tartışmaları sırasında da dile getirildiği gibi, yine de bunun belli sınırları var. Onlar bu topluma keyiflerince ve sınırsızca hükmedemezler. Bunu bilmeli ama daha zorlu bir döneme girmiş bulunduğumuz konusunda da gerçekçi olmalıyız. Siyasal görevlerimizi hayata geçirme alanındaki güçlükleri değerlendirirken, bu gerçeği hesaba katmak durumundayız.

Bu koşullarda devrimci parti için öncelikle ayakta kalabilmek önemlidir. Ayakta kalabilmek gerçekte son otuz senenin sorunudur. Dinci gericilikten önceki iktidarlar da devrimci hareketi yok etmek için her yola, yöneme ve araca başvurdular. Sistemli örgütsel saldırılardan zindan politikalarına, giderek hücre ve tecrit politikalarına, bunun için de zindan katliamlarına kadar...

Bu, bu düzenin genetik kodudur. Dinci iktidar konumunu güçlendirene kadar belli bakımlardan farklı bir görüntü vermek zorunda kaldı. Ama yirmi yıllık iktidarlarının ikinci yarısından itibaren onlar da aynı geleneksel çizgi gereğince harekete geçtiler. İlerici-devrimci hareketi yok etmek için sistemli bir çaba içerisine girdiler. Bu konuda faşist 12 Eylül rejimini bile geride bırakmış durumdalar. Son seçim başarılarının ardından bunu yeni bir düzeye çıkaracaklarına kuşku yok.

Öte yandan, ayakta kalmak, devrimci kimlik kararlılıkla korunabildiği ölçüde bir anlam taşıyabilir. Bu kararlılığı ve tutarlılığı gösteremezseniz eğer, belki bir biçimde ayakta kalırsınız ama bu arada devrimci kimliğinizi de yitirmiş olursunuz. Demek ki ayakta kalmak kendi başına bir amaç olamaz. Devrimci konum ve kimliğinizi koruyarak ayakta kalmayı başarabilmelisiniz.

Hayati önem taşıyan nokta budur. Bu ise herşeyden önce ideolojik kimliği, bunun bir parçası olarak devrimci programı ve stratejik hedefi korumak demektir. Bunun bir uzantısı olarak taktik politikada, ilkelere ve stratejik doğrultuya bağlılık demektir. Elbette her

türden cereyana direnmek, dolayısıyla gerekli durumlarda akıntıya kürek çekmesini bilmek demektir.

Ayakta kalmak, bunu yaparken de devrimci konum ve kimliğini korumak ihtiyacına, stratejik ve taktik planda sınıfla tarihi devrimci buluşma ihtiyacını eklemek gerekir. Ayağınızı bir toprağa basmadığınız zaman ayakta kalamıyorsunuz. Burada sınıfla buluşmanın, kitlelerle iç içe geçmenin önemi ortaya çıkıyor. Sınıfı uyandırmak, birleştirmek, örgütlemek alanındaki tarihsel görevlerinizi başarıyla yerine getirebildiğiniz ölçüde, böylece ayağınızı sağlamca sizi yaşatabilecek biricik toplumsal alana basmış, kendinize bir meşruiyet ve korunma alanı yaratmış olursunuz.

Öte yandan, akıntıya kürek çekmekle, cereyanlara göğüs germekle yetinmemeli, reformist solun farklı eğilimlerine karşı ilkelere dayalı bir ideolojik-politik mücadele de yürütmeliyiz. Sol kemalist çizgiye oturmuş ulusal reformist akımla olduğu kadar “radikal demokrasi” adı altında burjuva demokrasisi çizgisine oturmuş demokrat reformist akımla da ideolojik olarak hesaplaşmalıyız. Dolayısıyla teorik çalışmayı ve ideolojik mücadeleyi yeni dönemde daha da güçlü tutmalıyız.

Solda üç ana akım

TKİP IV. Parti Kongresi'nde (Ekim 2012]) yeni dönemin Türkiye sol hareketi üç ana programatik çizgi üzerinden tanımlanmıştı.

İlki, demokratik cumhuriyet çizgisidir. Bu, kurulu düzeni kendi temelleri üzerinde demokratikleştirmek, böylece demokratik bir cumhuriyet hedefine ulaşmak anlamına gelmektedir. Kürt hareketi eksenli sol bloklaşmanın o günden bugüne programı budur. Bu çizginin ideolojik önderi ise Abdullah Öcalan'dır.

İkincisi, bağımsızlık, planlı devletçilik ve laiklik programına dayanan ulusal cumhuriyet

çizgisidir. Solun ulusalcı kanadının, daha uygun bir ifade ile, günümüzün sosyalizm iddialı sol kemalistlerinin programıdır bu. İlk grup, demokrasinin önemi adına anti-emperyalizmi bir yana, ya da hiç değilse geri plana itmiştir. Bu ikincisi, bağımsızlık adına temel siyasal özgürlükler mücadelesini bir yana, ya da hiç değilse geri plana atmaktadır. Bir on yıl öncesine kadar bu çizgisinin ön plandaki temsilcisi Perinçekçi partiydi. Onun dinci-faşist iktidara eklenmesinin ardından ise artık SİP hizipleri, esas olarak da SİP-TKP'dir.

'70'li yılların devrimci demokrasininin bağımsızlık ve demokrasiye dayalı devrimci programının mekanik biçimde bölündüğünü, bir kesimin demokrasi istemi ekseninde, öteki kesimin de bağımsızlık istemi ekseninde kümelenildiğini, bugüne kadar birçok vesileyle dile getirdik. '70'li yılların devrimci demokratik programı bütünlüğünü yitirdiği ölçüde, eklettik tutarsızlığı içinde herşeye rağmen devrimci olan niteliğini de yitirir. Demokrasi eksenli demokratik sol bloklaşma ile bağımsızlık eksenli ulusal sol akım, bu köklü değişim ve dönüşümün ürünüdürler. Devrimci hareketimizin yeniden doğuşunun 50. Yılında, dünün önemli bir bölümüyle devrimci olan sol parti ve gruplarının bugün geldiği yer budur.

Bu iki ana bloklaşmanın karşısında ise devrimi olduğu kadar devrimci hareketimizin geçmiş birikimini de savunmaya kararlı partimiz var.

Güç ve eylem birliği

Devrim perspektifi açısından alındığında aramızdaki köklü konum farklılıkları ne olursa olsun, partimiz, solun tanımlanan her iki kanadıyla da güç ve eylem birliği çabası içinde olmalıdır. Solun reformist kesimleri tüm kollarıyla ilerici toplumsal muhalefetin bir parçasıdır. Toplumsal mücadele alanında onlarla birlikte yapabileceğimiz herşeyi yapmaya çalışacağız. Bunu yaparken, ve

elbette olanağı da varsa, herşeye rağmen devrimci kalmak çabasıındaki güçlerle bir devrimci eksen oluşturmak için de çabalamalıyız.

Öte yandan, bu iki sol gruplaşma arasında belli bir ayırım da yapmak durumundayız. Zira HDP eksenli kanat, toplumun kanayan yarası olan Kürt ulusal sorunu üzerinden ayrıca özel bir önem taşımaktadır. İlkin, ulusal sorun eksenli mücadelesi tümüyle haklı ve meşrudur. İkinci olarak, tam da buradan gelen bir soluğu ve direnci var. Bunun da ayrıca bir önemi var, devrimci mücadelenin vazgeçilemez bir imkanı olarak. Türkiye’de Kürt sorunu temel önemde bir toplumsal-siyasal sorundur. Tam da bundan dolayı, bu sorun ekseninde büyük bir güç biriktirmiş durumdaki Kürt hareketi ayrı bir önem taşımaktadır ve bunun gerektirdiği bir ilgiye konu olmalıdır.

Temel demokratik hak ve özgürlükler mücadelesinin taktik planda özel bir önem taşıdığı bir konjonktürün içindeyiz. Bu mücadele, işçi sınıfı ve emekçilerin yanısıra, özgürlük ve eşitlik mücadelesi içindeki Kürt halkı için de yakıcı önemdedir. Öte yandan Kürt halkı, siyasal bilinci, örgütlenme düzeyi ve mücadele deneyimi ile, bugünün Türkiye’inde temel demokratik hak ve özgürlükler alanında verilecek mücadelenin vazgeçilmez bir dinamiğidir.

Bütün bu nedenlerle demokratik Kürt hareketini politik olarak gereğince önemsemeliyiz. Dostluk kurmalıyız, birlikte iş yapmalıyız. Ama Kürt hareketinin devrimci hareketin en duyarlı kesimlerini demokratik cumhuriyet programına yedeklediğini, bu açıdan da son derece olumsuz tasfiyeci bir rol oynadığını da önemle göz önünde bulundurmalıyız. Bundan bir kez daha ideolojik mücadele görevlerinin özel önemi, dolayısıyla araya güçlü ideolojik-politik ayırım çizgileri çizmek görevi çıkar.

İşçi sınıfı ve laiklik

İşçi sınıfının karşısına laiklik mücadelesi

adı altında çıktığınız ölçüde, gerçekte onun önemli bir bölümünü dinsel gericiliğin kucacağına itmiş olursunuz. Komünistler sınıflar mücadelesi alanından giderek işçi kitlelerini dinci ve milliyetçi önyargılardan kurtarmak çizgisi izlemelidirler. Partimizin dinsel gericiliğe karşı mücadeleye, dolayısıyla laiklik mücadelesine bakışı budur. AKP’yi işçilere, dinci kimliğinden çok sermayenin hizmetinde bir gerici siyasal odak olarak sunmalı, bu kimliği üzerinden teşhir etmeliyiz. Burjuvaziye sömürü koşullarını en uygun şekilde yaratan, işçi sınıfı ve emekçilere düşman bir parti olarak sunmaya bakmalıyız. Yani iktisadi, sosyal, sınıfsal içeriği ön plana çıkarmalıyız. AKP’nin çok belirgin, çok net, sınıfa, yoksul katmanlara ve ezilenlere karşı politikası var. Bunu hep öne çıkarmalıyız. AKP’yi laiklik düşmanı değil sınıf düşmanı olarak, işçilerin ve emekçilerin baş düşmanı olarak sergilemeliyiz. Erdoğan, “Bu ülkede grevi yok ettik. İşçi sınıfının grev hakkını elinden aldık. Bitirdik grevi” diyor. Sınıf içindeki çalışmada dinci iktidara bu tür sorunlardan giderek vurması bilmeliyiz. Kuşkusuz AKP’nin dinci kimliğini ve dolayısıyla işçi sınıfı kitlelerini laik bir bilinçle eğitmeyi önemsemeliyiz. Fakat bunun bir propaganda sorunu değil, ancak sınıf mücadelesinin mantığı ve akışı içinde kazanılacak bir gelişme olabileceğini de unutmamalıyız.

Biz dine ve dinsel gericiliğe karşı mücadeleyi böyle ele alırız. İşçi sınıfını sermayeye köleliği karşısında çaresizlikten kurtarabildiğimiz ölçüde dinin etkisinden kurtarmış oluruz. Bu, Lenin’in meseleyi ortaya koyuş tarzıdır ve temel önemdedir. Önemli olan gericiliğin kuşattığı işçi kitlelerini mücadeleye çekmektir. Burada kendi içinde bir laiklik mücadelesi büyük bir tuzak ve sonuçsuz bir çabadır. Bugünün Türkiye’inde bu çizgiyi izleyenler, gerçekte CHP tabanının bir kesimi üzerine hesap yapanlardır. Amaç, CHP’nin bu soruna duyarlı kesimlerini kazanmak, böylece düzen siyaseti içinde ve parlamenter alanda kendine

bir yer açmaktır. Bizimse sorunumuz işçi sınıfının devrimci hareketini geliştirmektir. Bu olmaksızın devrim umudu bir hayaldir. İşçi sınıfı zemini, dinci gericiliğe karşı mücadelenin sermaye düzenine karşı mücadele içinde anlamlandırılabilceği, devrimci siyasal mücadelenin sınıflar mücadelesi eksenine kavuşturulabilceği biricik gerçek ve tayin edici alandır.

Bazı değinmeler...

Sınıfın öncüsünü ideolojik olarak eğitmek, onun önyargılarıyla ideolojik olarak hesaplaşmak çok önemli bir görev. Sınıfın öncüsünü ideolojik olarak kazanmak aynı zamanda reformizmle hesaplaşmak demektir. Liberal işçi politikacılığıyla araya sınırlar çizmesini bilmek demektir. Bunu kırıp dökerek yapmamalıyız. Sendika bürokrasisine karşı mücadelede bundan böyle göstermemiz gereken dikkati ve özeni, reformist akımlarla ideolojik mücadele yürütürken de gözetmeliyiz. Politik süreçler içinde onlarla yakın ilişkilerimiz olabilmeli. Yeter ki bu bize kendi konumumuzun köklü farklılığını, oradan gelen ideolojik mücadele görevlerimizi unutturmasın, bir liberal yakınlaşma eğilimi doğurmasın.

Bütün sol parti ve gruplarla düzeyli ve olabildiğince dostça ilişkilere özen göstermeliyiz. Yayın politikamızda da bunu gözetmeliyiz. Onların pratikte emek ürünü olarak ortaya koyduğu her başarıya sahip çıkmalıyız. Mezhep değil ama gerçek bir sınıf partisi olmanın, olabilmenin temel kıstaslarından biridir bu. Politikada esneklik, ilkelerde kesinlik ve kararlılık. Bu temel leninist ilke sol ile ilişkilerimize de ışık tutmalıdır.

Sağlam bir örgüt, nitelikli kadrolar, artı nicelik... Nitelik tabii ki belirleyicidir, aslolandır. Ama bir yerden sonra da nitelik kendi başına yeterli değildir. Bir sürü sıkıntının kaynağıdır nicel yetersizlik. Niteliği ön planda tutarak kadrolaşmak

ama bu arada nicel olarak da gelişip güçlenmek durumundayız. Zor koşulları göğüsleyebilmemiz, bu alanlardaki başarılarımızla sıkı sıkıya ilintili olacaktır.

İşte içinde bulunduğumuz zor koşullarda partinin taktik çizgisinin bazı unsurları olarak bunlara işaret etmiş oldum.

Merkezi önderlik tayin edicidir

Başarılı ve yeni düzeyde bütünleştirici bir kongre oldu VII. Parti Kongresi. En sıkıntılı konu ya da sorunları bile açıklıkla tartıştık. Açıklık kongrenin egemen ilkesiydi. Bütün delegeler düşüncelerini açıklıkla ortaya koydular. Her zaman önemseydiğimiz parti içi demokrasimizin oluşturduğu bir zemindir bu. Bunu önemsemeye devam etmeli ama daha baştan da vurguladığım gibi, aynı ölçüde güçlü bir parti disipliniyle de birleştirebilmeyiz.

Her zaman olduğu gibi, her kongre sonunda altını çizdiğimiz gibi, MK'nın önderlik yeteneği ve pratiği bu yeni kongre sonrasında da tayin edici önemdedir. MK kendi önderlik sorumluluğu kapsamında başarılı bir pratik sergilemediği sürece partide gerçek bir gelişme bekleyemeyiz. Yerel örgütlerin sorunlarını çözmesini, başarılı bir gelişme çizgisine oturmasını bekleyemeyiz. Dolayısıyla MK kendi sorumluluklarının gereklerini yerine getirdiği ölçüde, bu kaçınılmaz olarak partinin bütününe yansır ve gerçek bir gelişmenin önünü açar.

Ve aynı konuda son bir nokta. Bir önceki kongrenin, VI. Parti Kongresi'nin kapanış konuşmasında da dile getirmiştik: Bu hiç de basitçe bir niyet sorunu değil fakat tümüyle bir doğru çalışma tarzı sorunudur. Çalışma tarzımızı genişçe tartıştık, iki kongre arası son deneyimlerin ışığında belli esaslara bağladık. Kongrenin seçtiği yeni MK olarak bizi bu esaslara tam bir bağlılık göstermek görev ve sorumluluğu bekliyor.

Sınıf hareketi ve partinin sınıf çalışması üzerine

E. Karasu

Genel görünüm açısından bakıldığında, sınıf hareketinin parçalı ve dağınık yapısı devam etmektedir. Yalnızca bilinç ve örgütlülük düzeyi değil, eylem kapasitesi de halen sınırlıdır. Fakat özellikle son beş yılda sınıf içinde önemli mücadele dinamiklerinin biriktiğini de gözden kaçırmamak gerekir.

Son beş yılın sınıf hareketi tablosu

Son beş yıldaki en önemli gelişme, pandemi dönemi ile daha da derinleşen ekonomik krizin, işçi sınıfı ve emekçilerin çalışma ve yaşam koşullarındaki tahribatı artırması oldu. Pandemi döneminin biriktirdiği sorunların yanı sıra, krizin yeni bir düzeyde derinleşmesiyle artan hayat pahalılığı ve düşen alım gücü, sınıf kitleleri içindeki mücadele arayışını güçlendirdi. Bu arayış, değişik biçim ve düzeylerde bir dizi eyleme yol açtı. 2022 yılının Ocak-Şubat aylarını kapsayan iki aylık yoğun eylem tablosu, sonrasında hız kesmiş olsa da 2022 yılı boyunca sürdü.

Katlanılamaz hale gelen hayat pahalılığının etkisiyle iktidarın asgari ücrete ara zam yapması, önu alınamayan enflasyon artışı karşısında bir sonuç üretmediği gibi, özellikle örgütlü işletmelerde ek zam taleplerinin yaygınlaşmasına yol açtı. 2022 yılı sonuna gelindiğinde, ek zam talebi, gene alım gücündeki düşüşten bağımsız düşünemeyeceğimiz promosyon merkezli istemler, yanı sıra ücretlerde önemli kesintilere yol açan vergi dilimleri sorunu, sınıf kitlelerinin gündemi olarak farklı türden tepki ve eylemlere konu oldu.

2023 yılı asgari ücretinin belirlenmesinin ardından ise, özellikle metal işletmelerinde ek zam talebi yeniden ve daha güçlü bir biçimde dile getirilmeye başlandı. Sektör sendikaları ile MESS'in imzaladığı ek protokol, somutta elle tutulur pek bir kazanıma yol açmasa da, o güne

kadar değiştirilemez denilen sözleşmelerin tadil edilebileceğini göstermesi açısından yine de önemliydi.

Aynı dönemde Bakaert grevinin yasaklanmasına rağmen devam etmesi, yasaklama tehditleri arasında gerçekleşen "küçük MESS" diye adlandırılan beş fabrika ve onbir işletmeyi kapsayan sözleşme görüşmelerinin sendikaların taleplerine yakın ücret zamları ile bağtlanması, diğer önemli gelişmeler oldular.

Bu sene içinde çoğu sonuçlanan Petro-kimya sözleşmelerinin en azından bir kısmında da sermayedarlar, gene işçilerin taleplerine yakın ücret artışlarına rıza göstermek zorunda kaldılar.

Elbette tüm bu durumlar sürekli artan hayat pahalılığının ve düşen ücretlerin sonucuydu. İşçilerin alttan gelen basınçları, sendikal bürokrasi ile büyük ya da orta üstü sermayedarlar arasındaki uzlaşmanın zeminini belirledi.

Ancak tekstil ve daha orta ölçekli işletmelerde ücret artışı talepleri daha sert mücadelelere konu oldu. Son dönemde özellikle Antep merkezli mücadelelerde, kapitalistlerin asgari ücretin bir tık üstü zam artışlarını bile vermemek için her türlü yöntemi kullandığını gördük.

Ücretlerdeki artışlar ne olursa olsun, alım gücündeki düşüş sorununa çözüm üretilemediği koşullarda, bu talebin önümüzdeki dönemlerde daha da güçlü bir biçimde kendini ortaya koyacağını düşünmek gerekir.

Aynı şey örgütsüz işletmeler için de geçerlidir. 2023 yılı asgari ücretine gelen artışla birlikte birçok işletmede ücretler asgari ücretle eşitlenmişti. Bu durum asgari ücreti takip eden yıllık zamlar dönemine apayrı bir önem yükliyordu. Ne yazık ki tam da yıllık zamların açıklandığı dönemde Maraş merkezli depremler yaşandı.

Hareketin içinde bulunduğu yapısal sorunlar düşünüldüğünde, ücret merkezli olarak gelişen,

henüz eylemlilik ve mücadele kapasitesi dar, fabrika içi istemlere dayalı ve istikrardan yoksun olan bu gelişmelerin, hareketi içinde bulunduğu cendereden kısa dönemde çekip çıkarması elbette zordur. Ancak tüm bu gelişmelerin hem daha büyük çıkışlar için birikimler yarattığı, hem de kendi sınıf çalışmamız için önemli imkanlar barındırdığı açıktır.

Hareketli alanlara müdahale ve devrimci sınıf çalışması

Ne yazık ki, 2022 başından bu yana geçen sürece bakıldığında, bu gelişmelerden yeterince yararlanabildiğimiz, süreçlere etkin müdahale ederek sınıf içinde yeterince güç ve mevzi biriktirdiğimiz söylenemez. Elbette bazı eylemlere yaptığımız müdahaleler anlamlıdır. Aynı şekilde kendi özel yönelimlerimizin ürünü olan direnişler bu tablo içinde bir yere sahiptir. Ancak mevcut birikimimiz düşünüldüğünde, bunların yapabileceğimizin gerisinde kaldığı da gerçektir.

Bunun sorunlarının ayrıca daha ayrıntılı irdelenmesi ve tartışılması gerekir. Yine de hareketin şu veya bu biçimde devam edeceği öngörüsüne sahip olduğumuz ölçüde, burada genel bazı başlıkların altı yeniden çizilebilir:

- Değişik zamanlarda değişik platformlarda ifade edildiği gibi, devrimci sınıf çalışmasının kendini esas var edeceği alan, seçilmiş birimler üzerinden özel fabrika yoğunlaşmalarıdır. İl ve alan çalışmalarının kendi belirlediği özel hedeflere yoğunlaşması, istikrarlı ve sonuç alıcı bir sınıf çalışması için vazgeçilmez bir unsurdur. Ancak bu durum, sınıf hareketinin değişik bölüklerinin ortaya koyduğu tepki ve eylemlere müdahale etmede bir zayıflık yaratmamalıdır. Elbette ülkenin değişik yerlerinde bir kısmı marjinal sektörlerde gerçekleşen eylem, direniş ve hareketliklere aynı düzeyde müdahale etmeye çalışmamız düşünülemez. Bu sadece dağınıklığa ve hareketin peşinden sürüklenmeye yol açar. Ancak her parti birimi, en azından kendi çalışma alanı içerisinde yaşanan eylemlilerle daha güçlü, dinamik ve kararlı bir tarzda müdahale etmeyi başarmak, bu konuda gerekli inisiyatifini göstermek durumundadır.

- İkinci olarak, ortaya çıkan mevcut eylem ve direnişlerin sesinin sınıfın, hatta toplumun geniş kesimlerine taşınması, direnme kararlılık

ve azminin geniş bölüklerine mal edilmesi açısından önemlidir. Özellikle politik muhtevası belirgin olan grev yasakları, sendikal hak ve özgürlükler gibi konular, bu eylem ve direnişler vesilesiyle sürekli işlenmelidir. Ortaya çıkan eylem ve hareketliklere müdahale, kendi dar sınırları içinde değil, onlarla ne kadar doğrudan ilişkilendiğimizden bağımsız olarak, tam da bu hat üzerinden kurulmalıdır.

- Henüz sınıf içinde belirgin bir arayışa dönüşmemiş olsa da, şu an yaşanan hareketliliğin temel dinamiği, işçilerin kriz koşullarında emeğini koruması istemine dayanmaktadır. Bu da önümüzdeki dönemde sınıf içindeki sendikal arayışın daha belirgin hale geleceğinin işaretidir. Sendikaların mevcut iç karartıcı durumuna rağmen işçiler hala da her şeye rağmen sendikal örgütlenmeye yöneliyorlar. Bu durum özel olarak gözetilmeli, mevcut sendikal çalışmalarımız bir yandan bu olanakların değerlendirilmesine odaklanırken, öte yandan aynı eğilimden sendikal bürokrasiye karşı mücadele için faydalanılabilmelidir.

Hareketin önündeki gündemler ve siyasal müdahale

Yukarda özetlediğimiz tablodan anlaşılacağı üzere sınıf kitlelerin temel gündemi, yaşanan ekonomik kriz ve bunun alım gücünde yol açtığı gerilemedir. Bu durum ücret talepli eylemlerin yaygınlaşmasının zemini olmaya devam edecektir. “İnsanca yaşanabilir bir ücret!” talebi, gerek tek tek fabrikalarda ortaya çıkan arayışların, gerekse başta MESS olmak üzere toplu sözleşme süreçlerinin ortak talebidir. Sınıf hareketini büyütme, içinde bulunduğu parçalı ve dağınık tablodan çıkarmak için, parti bütün dikkatine bu dinamığa yöneltmek zorundadır. Bu açıdan MESS toplu sözleşmeleri, onunla içe içe girecek olan asgari ücret dönemi ve Ocak zamları süreci, bütünlüklü bir şekilde özel planlamalara konu edilmelidir.

Ancak unutulmaması gereken, halihazırda sınıfın iktisadi ihtiyaçları üzerinden şekillenen ve onun her türlü darlaştırıcı niteliklerini içinde barındıran bu gündem ve dinamiklerin, kendi başına hareketin sorunlarına çözüm üretemeyeceği, onu ilerletmekte yetersiz kalacağı gerçeğidir.

Parti basınında çeşitli vesilelerle işlendiği

gibi, kapitalizmin derinleşen krizinin tüm yükü işçi sınıfı ve emekçilerin sırtına yıkılarak aşılmaya çalışılmaktadır. Kitlelerin çalışma ve yaşam koşullarının her geçen gün daha da çekilmez hale geldiği ve buna karşı oluşan tepkilerin patlama dinamiklerini biriktirdiği bir ortamda, sermayenin ve siyasal iktidarın bu yıkım politikalarını hayata geçirebilmesi, ancak zor ve baskı ile mümkündür.

Bu açıdan sınıfa dönük faaliyetimiz, bir yandan ortaya kendiliğinden çıkmış bu iktisadi talepleri güçlendirip derinleştirmeyi hedeflerken, öte yandan sermayenin demokratik hak ve özgürlüklere dönük saldırılarına karşı etkin bir karşı duruşu örgütlemek sorumluluğu ile yüz yüzedir. Kendisinin ve tüm toplumun temel demokratik hak ve özgürlükleri için dövüşmeyen bir sınıfın, kendi ekonomik hakları için de gerekli bir mücadeleyi örgütleyemeyeceği fikri, sınıfa dönük müdahalemizin temel argümanlarından biri haline getirilmelidir.

Demokratik hak ve özgürlüklere dönük her türlü saldırıyı sınıf kitlelerine kesintisiz bir biçimde taşımak, değişik araç ve yöntemlerle sınıf kitlelerini bu saldırılara karşı örgütlemek, mevcut iktisadi hareketi ilerletmek kadar önemli bir gündem başlığı olarak önümüzde durmaktadır. Bu aynı zamanda iktisadi hareketi devrimci bir hatta doğru ilerletmenin hayati bir koşuludur.

Bu konuda diğer bir başlık ise, çoğu zaman burjuvazinin yapay saflaşmalar üzerinden işçi sınıfı ve emekçileri bölüp parçalamasına yol açan değişik siyasal gündem ve başlıklara nasıl yaklaşılacağı sorunudur. Yirmi yıllık AKP iktidarı boyunca ülkenin siyasal yaşamında sınıfsal ilişki ve gerçekler geri plana düşmüş, yaşam tarzı ve değerler sistemi eksenli bir dikey bölünme ön plana çıkmış durumdadır. Uzun yıllardır topluma egemen bu tablo, yaşanan bazı siyasal ve iktisadi gelişmelerin etkisiyle aşılmaktadır. Ancak hem iktidar hem de düzen muhalefeti, bu bölünmeyi her bir olay şahsında yeniden yeniden üretmektedir. Bu halen çözüme bağlanamamış olan rejim krizinin dolaysız bir sonucudur. Bunun sınıf kitlelerine etkisi, kendi bağımsız siyasal ve iktisadi talepleri için mücadele etmek yerine, burjuva gericiliğinin kendi içinde yaşadığı bölünme ve çatışma içinde taraflaşma olmaktadır.

Bu çerçevede gündeme gelen bütün temel

sorunları bağımsız siyasal bir hattan ele almak ve bunları gerisin geri sınıf kitlelerine taşımak, sınıfa dönük çalışmanın bir diğer önemli başlığıdır.

Laiklik sorunundan cumhuriyet tartışmalarına, savaş konusundan Kürt sorununa tüm temel siyasal sorunlara dair yaklaşımlarımızın, sınıfa sistemli ve istikrarlı bir biçimde taşınması gerekir. Düne göre bu açıdan sınıf çalışmamızın belli zayıflamalar yaşadığı açıktır. Önümüzdeki dönem içinde bu zayıflık yapılacak merkezi müdahalelerle giderilecektir. Sınıf çalışmamızda kullanmaya başladığımız yeni merkezi araçlar bu müdahalede önemli bir rol oynayacaktır.

Sınıf içinde mevzi tutma ve önde duran güçleriyle birleşme sorunu

Buraya kadar söylediklerimiz, kendini henüz sınırlı bir çerçeve içinde ortaya koyuyor olsa da, mevcut hareketlilik ve ona müdahalenin sorunları bağlamındaki vurgulardır. Oysa yıllarca tartışılmasına rağmen, siyasal sınıf çalışmamızın hala da en önemli sorununun, sınıf içinde mevzi tutmak ve burada taban yaratma olduğu açıktır. Yılları bulan birikimimiz ve buna dayalı ilişki ağımız düşünüldüğünde, özellikle fabrika merkezli mevziler yaratma konusunda halen belirgin bir yetersizlik içindeyiz.

Bunun nedenleri **VII. Parti Kongresi'**nde bir kez daha enine boyuna tartışılmıştır. Bu sorunun aşılmasında önemli başlıklardan biri de geçmiş deneyimlerimizin bu açıdan incelenmesidir.

II. Parti Kongresi'nden (2007) bu yana gerçekleşen bütün kongre tartışmalarının temel materyallerinin yayınlanması bu açıdan önemli bir imkandır. Parti kongrelerinin yayınlamaya devam eden belgeleri her bir birim tarafından bu gözle incelenmeli, kendi pratikleri ile çizilen çerçeve arasındaki açığı yeniden ele alınmalıdır.

Seçilmiş alanlara dayalı bir sınıf çalışması yaklaşımından her kayma, yalnızca çalışmamızda istikrar ve süreklilik sorununa yol açmayacak, aynı şekilde sınıf içinde güç biriktirme olanaklarını da kısıtlayacaktır. Parti örgütleri mevcut güç ve olanaklarını hangi hedefler doğrultusunda ve nasıl seferber ettiği gibi gözden geçirmeli, seçilmiş fabrika birimlerine dönük yeterince kuşatıcı bir faaliyeti örgütleyip örgütleyemediğini tekrar tekrar tartışabilmelidir.

Sınıfa devrimci müdahale sorumluluğu

M. Efe

Krizin geniş yığınlar üzerindeki etkileri her geçen gün ağırlaşıyor. Açlık, yoksulluk, zamlar, açlık sınırının altında kalan maaşlar vb., işçi ve emekçiler için hayatı yaşanılmaz kılıyor. Krizin faturası ve AKP gericiliğinin yarattığı çok yönlü sorunlar tabanda güçlü bir tepki biriktiriyor. Fakat estirilen devlet terörü ve gerici kuşatmanın etkisi, yanısıra sınıfın örgütlülük düzeyinin ve bilincinin geriliği, bugün için güçlü eylemler tepkilerin açığa çıkmasını zorlaştırıyor. Yine de, devletin, sermayenin ve sendikal bürokrasinin gerici tutum ve saldırılarına rağmen, tabandan belli tepki ve arayışların gelişiyor. Bu parçalı arayışlar ve eylemler, kitle hareketlerinin geri olduğu bir dönemde sol parti ve grupların sınıfa giderek daha çok ilgi göstermelerini de sağlıyor.

Sınıf hareketine etkili müdahale!

Komünistler siyasal alana çıkışlarından bugüne işçi sınıfına yönelmişler, sınıf hareketinin geri çekildiği ve diğer toplumsal katmanların önemli bir hareketlilik içinde olduğu dönemlerde bile, iddia ve yönelimlerini büyük bir iradeyle sürdürmüşlerdir. Sol hareketin rüzgâra göre yönünü belirleme tutumunu ise mahkûm etmişlerdir. Solda zaman zaman kendini gösteren sınıfa yönelim bir yanı sıra olumlu ve anlamlıdır. Fakat sağlıklı bir zeminde gerçekleşmesi, olumsuz bir dizi sonucu beraberinde getirmektedir.

Kısaca ifade edecek olursak... AKP iktidarının sistematik saldırıları ilerici-devrimci güçlerde önemli bir zayıflamaya yol açmış bulunuyor. Kitle bağları zayıflamış, tabanı daralmış, etki alanı sınırlanmıştır. Geleneksel zeminler (semtler, Alevi örgütleri vb.) dünkü dinamizmini önemli ölçüde yitirmiştir. Sol parti ve gruplar, yaşanan tıkanıklığı aşmak için yeni

arayışlar içindeler. Kimisi düzen siyasetinin sol uzantısına dönüşmeyi çıkış yolu olarak görürken, kimisi de kendince farklı bir yol bulmaya çalışıyor. Bu arada, sınıf zeminindeki sınırlı hareketlilikler, bazılarını kendiliğinden sınıfa yönelmiş ve böylece sınıf mücadelesinin abc'sini bir kez daha "keşfetme"lerini sağlamıştır.

İşçi sınıfına bu yüzeysel yöneliş, sendikalizm-ekonomizmin sınıf içinde serpilmesi, sınıfın bilinci ve mücadele eğiliminin bu yönde şekillenmesi gibi bir sonuç da doğurmaktadır. Sınıfı düzenin çok yönlü kuşatmasından koparma mücadelesi yerine sınırlı ekonomik-sosyal haklar mücadelesi içinde tutulması, bu yönelimin temel eksenini oluşturmaktadır. Türkiye işçi sınıfının mücadelesinin son 20-30 yıllık kesitinde döne döne yaşanan bir kısır döngüdür bu.

Bugün de aynı akıbete mahal vermemek için, komünistler geçmiş deneyimleri irdelemeli, sonuçlar çıkarmalı ve sağlam bir iradeyle hayata geçirmelidir. Sınıfa yönelen sol güçlerin geri, zaafı, kusurlu vb. yanları sürekli irdelenmeli, ideolojik-politik mücadelenin konusu edilmelidir.

Devrimci bir sınıf hareketi yaratma çabasında bu güçlerin desteğini alabilmek için bu müdahaleler önemlidir. Fakat asıl belirleyici olanın, sınıf içinde devrimci temelde yaratılacak örgütlenmeler ve kazanılacak mevziler olduğu hiçbir biçimde unutulmamalıdır.

Ekonomist-sendikalist eğilimlerin üzerine gidilmelidir!

Bugün sınıfa ilgi gösteren anlayışların önemli bir kesimi, pratikte ekonomik eksenli mücadeleyi esas almaktadır. Sınıfın siyasallaşmasını söylem düzeyinde ifade etseler

de, sınıfın verili bilincini gerekçe göstererek, devrimci ekseninde bir siyasal müdahaleden geri durmaktadırlar. Daha çok düzenin farklı kliklerini taraflaştırarak gündemler “sınıfa” siyasal müdahalenin konusu olmaktadır. Bu da genellikle düzenin sol kanadı konumundan yapılmaktadır. Ekonomizm, sendikalizm, sınıf işbirlikçiliği vb. bu zeminde filizlenmekte, sınıf mücadelesinin gelişmesinin önünde engele dönüşmektedir.

Oysa sınıf mücadelesinin önünün açılmasının yolu, tam da siyasal bir sınıf hareketinin geliştirilmesinden geçmektedir. Elbette her türlü ekonomik ve sosyal sorun mümkün mertebe bir dayanak noktası olarak kullanılmalıdır. Fakat bu, devrimci bir bakış açısıyla ele alınmak durumundadır. Öte yandan tüm toplumsal sorunlar, işçi sınıfına devrimci müdahalenin vesilesine dönüştürülmelidir. Kadın sorunundan Kürt sorununa, Alevi sorunundan çevre sorununa, tüm toplumsal-siyasal sorunların sınıf temeli ve mantığı güçlü bir biçimde işlenmelidir. İşçilerin bu sorunlar ekseninde taraf olmalarını kolaylaştıracak olan da budur. İşçi sınıfı öncü kimliğini ancak böylesi müdahalelerle kazanabilir. İşçi sınıfının diğer toplumsal katmanları etkileyebilmesi ve kendi ekseninde toplayabilmesi de buna bağlıdır.

Kapitalist düzenin kaynaklık ettiği sorunların çözüm gücü işçi sınıfı olduğuna göre, tüm toplumsal sorunlara işçi sınıfı eksenli yanıt üretmek ve devrimci çözüm yolunu göstermek temel bir görevdir. Bunu başarmak ise işçi sınıfının ileri çıkan unsurlarını devrimci bir çizgide etkileyip kazanmakla mümkündür.

Dolayısıyla bugün üzerine gidilmesi gereken temel zaaf alanlarından biri, sınıfa salt dar ekonomik gündemlerle gitmektir. Marksist olma iddiasındaki birçok hareketin bu alandaki zayıflığı, ideolojik-politik konumlarındaki zayıflıktan, yanısıra iddia ve iradelerindeki zayıflamadan bağımsız değildir. Tüm bunların nesnel koşullarla birleşmesi, ekonomist-sendikalist tutumlara zemin oluşturmaktadır.

Devrimci bir sınıf hareketi için!

Bu topraklarda ortaya koydukları irade

ve pratikleriyle, en ileri devrimci sınıf deneyimlerini yaratma onuru komünistlere aittir. Fakat gündelik politikada komünistler de yer yer bazı hatalara düşmektedirler. Bunlardan biri, ekonomik sorunların siyasal görünümüleri üzerinden müdahaleyi güçlü bir siyasal müdahale olarak görme yanlısıdır. Siyasal planda söylediklerimizi aynı güçte pratiklere konu edemeyebiliyoruz. Biz de yer yer nesnellığe uyum sağlama hatasına düşebiliyoruz. Sınıfa dönük müdahalemiz ekonomik sorunların siyasal görünümüleri ile sınırlı kalabiliyor. Bu da farklı bir biçimde ekonomizme düşmek anlamına geliyor.

Sınıfın verili geriliği hiçbir biçimde devrimci siyasal müdahalemizi sınırlamamalıdır. Bizler, bunu söylersem, işçiler anlamazlar, ürkerler vb. kaygılarla hareket edemeyiz. Tüm sorun neyi nasıl söyleyeceğimize, söyleyeceğimiz sözün niteliğini zayıflatmadan, uygun bir dil ve üslubu geliştirebilmektir. Sınıfın öncülerini kazanıp devrimcileştirmek, devrimci program etrafında birleştirmek, bu alanda alacağımız mesafeye bağlıdır.

Komünistler ideolojik-politik olarak güçlü oldukları bu alanda sayısız olumlu deneyimin temsilcileridirler. Sınıf mücadelesinin ve kendi deneyimlerimizin birikimlerinden sürekli yararlanmayı başarmamız, bu alanda yer yer açığa çıkan hatalarımızı aşmanın biricik yoludur. Komünistler sınıfı devrimcileştirme mücadelesinde kusurlarının üzerine gidip aşma iradesi sergiledikleri ölçüde, sınıf içindeki oportünist cereyanla daha güçlü mücadele edebileceklerdir. Sınıfa yönelen samimi güçleri devrimci ekseninde etkilemeyi başarabilmemiz de buna bağlıdır.

İşçi sınıfının tarihsel-toplumsal misyonunun ve sınıf devrimcileri olmak konumumuzun omuzlarımıza yüklediği sorumluluk ağırdır. Bu sorumluluğu bu topraklarda uzun yıllar boyunca taşıyageldik. Deneyimler edindik, zorlu engelleri aştık. Biriktirdiğimiz deneyimler bu topraklarda benzersizdir. Teorik ve pratik birikimimizi ilerici kesimlere taşımak ve kendimizi yenileyerek devrimci sınıfsal taraflaşma yaratmak, günün omuzlarımıza yüklediği temel önemde görevlerdendir.

Temel fabrikalara özgün müdahalenin önemi

M. Ararat

Gerici-faşist iktidar son yirmi yılın en kapsamlı sosyal-siyasal saldırılarını hayata geçiriyor. Saldırıların yarattığı yıkım tablosu işçi ve emekçilerde büyük bir hoşnutsuzluk biriktiriyor. Bu hoşnutsuzluğun akacak bir kanaldan ve güçlü bir önderlikten yoksun olması, sınıfın mevcut saldırılara karşı duramamasının en önemli nedenidir. Ancak son yılların mücadele örnekleri göstermektedir ki, işçi ve emekçilerin tepkileri ortak talepler ve zeminler bulduğunda, güçlü bir çıkış da yaşanabiliyor.

Hem saldırılara karşı duracak hem de toplumun diğer kesimlerine öncülük edebilecek tek güç örgütlü işçi sınıfıdır. Ancak uzun bir dönemdir işçi sınıfı sermaye iktidarının çok yönlü bir gerici kuşatması altındadır. Bu kuşatmayı yarabilmek ise sınıfın bilinç düzeyinin yükseltilmesine, ileri öncü kesiminin partisiyle birleşmesine bağlıdır.

Komünistler uzun yıllardır temel çalışma alanı olarak sınıf içerisinde faaliyet yürütüyorlar. Karşı karşıya kaldıkları tüm zorluklara rağmen güçlü bir iradeyle bunda ısrar gösteriyorlar. Bugüne dek biriktirilen deneyimler ve mücadele süreçleri gösteriyor ki, sınıf çalışmasında başarının yolu, fabrika merkezli mevzilerin yaratılmasından geçiyor.

Bugün yaşanan sosyal yıkım karşısında birçok fabrikadan yükselen tepkilere ve öfke patlamalarına tanık oluyoruz. Komünistler olarak her tepkiyi örgütlemek ve ileri çıkarmakla yükümlüüz. Bunun için yoğun bir çaba harcıyoruz. Ancak mevcut kadro niceliğimiz düşünüldüğünde, bugünün koşullarında buna yetişmenin, güçlü müdahalelerde bulunmanın güçlükleri ortada. Bu nedenle, çalışma alanlarında hedeflerin doğru saptanması ve güçlerin doğru kullanılması gerekiyor. Önceliğimiz, temel işletmelere daha hedefli ve daha sistemli müdahalelerle güçlü mevzilerin yaratılması olmalıdır. Çünkü temel işletmelerde

yaşanan bir eylemlilik o bölgenin diğer fabrikalarındaki işçileri de hızlı bir şekilde etkileyebilmektedir. Metal Fırtınası süreci buna en iyi örnek olarak karşımızda durmaktadır.

Temel fabrikalar stratejik konumlarından kaynaklı sermayenin de üzerine titrediği alanlardır. Bu nedenle bu fabrikalar sermayenin sınıf içindeki ajanları olarak hareket eden sendikal bürokrasinin denetimi altında tutulmaktadır. Dolayısıyla komünistlerin karşısında sermaye, iktidar ve sendikal bürokrasi cephesi bulunmaktadır. Bu gericilik cephesi ancak fabrikalarda oluşturulacak güçlü örgütlülüklerle etkisizleştirilebilir. Bu örgütlülüğün yaratılabilmesi için, belirlenen hedefler üzerinden çalışmada ısrarın yanı sıra, her açıdan iyi düşünülmüş çok yönlü ve sistemli müdahaleler gerekiyor.

Hedeflediğimiz stratejik fabrikalarda içerden konumlanmak kuşkusuz etkili bir çalışma bakımından önemlidir. Ancak bunun koşullarının olmaması bizi yıldırılmamalıdır. İçerden konumlanamadığımız için çalışmamız seslenme üzerinden şekillense bile, sürekli ve sistemli bir çabayla ileri çıkama potansiyeli taşıyan güçleri etkilemeyi başarabiliriz. Teknoloji ve iletişimin bu kadar geliştiği günümüz koşullarında, dışarıdan seslenme imkanlarının oldukça geniş olduğunu da unutmamalıyız. Nitekim bazı çalışma alanlarımızda bu sayede etkili müdahale imkanları yakalanabilmektedir. Yapılması gereken, bu iletişim imkanlarının iyi bir biçimde değerlendirilerek hedeflenen fabrikaların süreçlerinin dikkatle izlenmesi ve ısrarlı müdahalelerin sürdürülmesidir. İçerdeki her dinamik iyi gözlemlenebilmeli, her rahatsızlık müdahalenin konusu olabilmelidir.

Temel işletmelerde koşullar diğer fabrikalara göre görece daha iyi olabilir. İşçilerin durumlarından memnun gibi görünmeleri hiçbir biçimde bizi yanıltmamalıdır. Artı değer sömürsünün olduğu her yerde sömürüye maruz

kalanların içten içe rahatsızlıklar yaşadıkları bir gerçektir. Hele de köleliğin had safhada olduğu günümüz Türkiye'sinde. Önemli olan bunu açığa çıkartacak müdahalelerin sistematik olarak sürdürülmesidir. Fabrikayla ilgili yaşanan sorunla ve gelişmeler düzenli takip edilmelidir. Elbette fabrikada yaşanan sorunları sınıfın ve emekçilerin temel sorunları ile birleştiren bir hat çizilmelidir.

İşçileri harekete geçirebilmek için müdahalede hareket noktası doğal olarak fabrikada yaşanan sorunlar olacaktır. İçerde bir bölümde yaşanan bir sorunu tüm fabrikaya taşımaları, sorunları ortaklaştırmaları, çözüm yolunun neden sınıfın birliğinden ve örgütlülüğünden geçtiğini ortaya koymalıyız. En sıradan bir hak mücadelesine bile özel bir önem vermeli, tutulması gereken yolu göstermeliyiz. Örneğin bir bölümün taşınması ya da kapatılmasına karşı tüm işçilerin birlikte harekete geçmesi için çağrı yapmak, fabrikada ayrıcalıklarıyla da işçilerin tepkisini çeken sendika temsilcilerini teşhir etmek, temsilcilerin görevlerinin neler olduğunu ortaya koymak gibi bir dizi müdahale gündemi oluşturabiliriz.

Müdahalemiz elbette fabrikada yaşanan sorunların ötesine geçebilmek durumundadır. Fabrikada yaşanan sorunların gerisindeki sınıfsal gerçeklik, mevcut düzenin ancak işçi sınıfının azgın sömürüsü üzerinde yükselbildiği, mevcut iktidarın sermayenin çıkarlarının koruyucusu ve kollayıcısı olduğu, sınıfın

genelini ilgilendiren sosyal yıkım saldırılarının büyük bir pervasızlıkla sermaye iktidarı tarafından hayata geçirildiği, en temel hak ve özgürlüklerin bir bir gasp edildiği, grev hakkının bile keyfi bir biçimde ayaklar altına alındığı vb., vb. üzerinden kapsamlı bir politik müdahale olmadan sınıfın bilincini geliştirme çabasında mesafe alınmaz. Dolayısıyla başarılı bir fabrika çalışması yürütülemez.

Güçlü mücadele örnekleri yaratılabildiğinde, buralardan alınan mesafe sınıfın diğer bölüklerini de etkileyecektir. Zira temel fabrikalardaki her hareketlilik ya da her kazanım, sınıfın diğer bölüklerini de tetiklemektedir. Dolayısıyla, devrimci ve birleşik bir sınıf hareketi yaratmanın yolu, temel fabrikalarda örgütlü mevziler yaratmaktan geçmektedir.

Hedefli ve istikrarlı bir müdahale planı ile hareket edilmesi, seslenme faaliyetinin sistematik olarak sürdürülmesi, bir süre sonra işçilerin yüzünü bize dönmesini sağlamaktadır. Bunu birçok çalışma alanımızda görüyoruz. Politik etkimizin güçlü olduğu birçok fabrika bulunuyor. Bunu örgütlü bir güce dönüştürmek önümüzde duran en önemli görevdir.

Komünistler olarak dün olduğu gibi bugün de bu doğrultuda yoğun bir emek harcıyoruz. Ancak önemli olan, öncelikle nereye yükleneyeceğimiz, nereye çubuk bükeneceğimiz, ne kadar atak ve yaratıcı olacağımızdır.

Örgütlenme aracı olarak...

(Baştarafı s.16'da)

ortaya konulabilmesi için de gereklidir.

Günümüzde sosyal medyanın kitlelerin yaşamında önemli bir yer tuttuğu açıktır. Milyonlar sadece bilgileri sosyal medyadan almamakta, adeta sosyal medyada yaşamakta, kendilerini burada var etmektedirler. Burada etraflarına örülen duvarlarla, yanılsamalarla, gerçeklikten kopuk sanal bir yaşam inşa edilmektedir. Yayınlar üzerine bir tartışma yürütürken sosyal medyayı hesaba katmamak olanaksızdır. Ancak hiçbir aracı birbirinin yerine ikame etmemek, her aracı işlevine uygun bir şekilde kullanabilmenin temelidir. Her bir aracı amaca uygun kullanabilmek, yayınları bir

örgütlenme aracı olarak ele almanın da gereğidir.

İşçi ve emekçi kitleleri ile yüz yüze gelebilmek, bağ kurabilmek, onları harekete geçirebilmek, gerçek yaşam alanlarından geçmektedir. Elbette bu, sosyal medya da dahil, bir dizi farklı aracı beraberinde kullanabilmeyi de gerektirir. Biliyoruz ki, sosyal medya üzerinden bir dizi işçi ile irtibat kurmak, diyalog geliştirmek, fabrikalarına müdahale etmek mümkün hale gelmektedir. Ancak bunu sosyal medyanın ötesine taşıyamadığımız bir durumda, gösterilen çabalar ancak sınırlı sonuçlar üretebilecektir. Sorunun bu yönünün ayrıca ele alınması gerekmektedir.

Örgütlenme aracı olarak yayınlar

U. Devrez

Siyasal mücadelede her sınıf geniş kitleleri kendi politikalarına ikna edebilmek, bu politikalar etrafında örgütleyebilmek için yayınları kullanmıştır. Temel üretim araçları üzerindeki özel mülkiyete sahip olan burjuvazi, düşünsel üretim araçları üzerinde de hakimiyet kurarak, toplumdaki bütün gelişmelere dair kendi bakış açısını hâkim kılmaya çalışmıştır. Kendi çıkarlarını toplumun genel çıkarları olarak göstermek, böylece kendi egemenliğini süreklileştirmek, tarih boyunca egemenlerin temel bir hedefidir.

Tersinden, burjuvaziye karşı mücadelede yayın araçlarını en etkin şekilde kullanabilenler, işçileri ve emekçileri devrimci açıdan eğitip aydınlatmada, giderek daha etkin bir biçimde sınıf mücadelesine katmada başarılı olabilmişlerdir. Ekim Devrimi bize bunun eşsiz bir deneyimini sunmaktadır. Bolşevik Partisi'nin şekillenmesinde olduğu kadar işçi kitlelerinin mücadeleye kazanılmasında da yayınların nasıl etkin bir biçimde kullanıldığını biliyoruz. Öte yandan yayınlar ajitasyon ve propaganda araçları olmanın yanı sıra, kitleleri ortak bir çizgide örgütlemenin de araçlarıdır.

Bu görevini yerine getirebilmeleri, doğru politikaları sınıfın verili düzeyini ve bilincini gözeterek ele alabilmeyi gerektirir. Kavranması gereken halkayı tutmak, bunu şiarlaştırmak, yaşanan güncel gelişmelerde öne çıkartılması gerekeni yakalamak, bunu da iki sınıfı karşı karşıya getirecek bir tarzda ele almak gerekir. Bunun da temelinde sağlam bir bakışa ve kavrayışa sahip olmak vardır. Yani marksist-leninist dünya görüşüne tam bir hakimiyet... Bu hakimiyet olmaksızın doğru halkayı tutmak ve yüklenmek olanaksızdır.

Yayınlarımız, politikalarımızın kitlelere ulaştırılması, kitlelerin bu politikaları sahiplenmesi ve etrafında örgütlenmesini hedefiyle çıkarılmaktadır. Bu noktada toplam bilgi birikimimizi sade ve anlaşılır bir dille ortaya koyabilmek önemlidir. Ancak bunu

yapabilmek emek istemektedir. Bir konuya hakim olmak ile onu en sıradan bir işçinin bile anlayıp kavrayabileceği bir düzeyde ele almak aynı şeyler değildir. Politikalarımızı kolay anlaşılır bir dille ele alma çabası, dikkat edilmediğinde, temel yaklaşımlardan uzaklaşma sonucuna varabilmektedir.

Bu noktada kavranması gereken temel nokta, yayınların toplam çalışmada tuttuğu yeri, önemini, hedefini ve bir örgütlenme aracı olarak işlevini kavrayabilmektir. Bunu kavramayan bir parti militanı, yazdıklarına doğru, yeterli, işlevsel ve üretken bir emek harcayamayacaktır. Mesele bir konuya dair bir şeyler yazmak değildir. Yazdıklarımızın doğruluğu da yeterli değildir. Bu doğruları nasıl ve ne ölçüde kitlelerin doğruları haline getirebileceğimizdir esas tartışmamız.

Gericiliğin etkisi altındaki milyonlara seslendiğimizi, onların öncülerinin de bunun dışında olmadığını unutmamalıyız. Bizler doğruları söyleriz, anlayıp anlamamak onların sorunudur diyemeyiz. Sınıfın verili durumunu bilerek yazmak, çubuğu nereye bükmemiz gerektiğini göstermektedir. Ancak tekrar hatırlatmak gerekir ki, anlaşılır olmak adına temel ilke ve yaklaşımlardan uzaklaşmak da kabul edilebilir bir tutum değildir.

Bir diğer nokta ise şudur: Sınıfı bilinçlendirmek, eğitmek, ileriye çekmek ve onları örgütlemek amacımıza, işçilerin bildiklerini onlara tekrar tekrar anlatarak ulaşamayız. Sınıfın verili bilincini göz önünde bulundurarak, onu ileriye taşıyacak halkayı yakalamak gerekir. İşçiler nasıl düşünüyor? Nasıl düşünmesi gerekir? Bu noktada karşılaştığımız gerilikler nelerdir? Bu ve benzeri soruları kendimize sormak ve bu yönde emek harcamak önemlidir.

Bu emek kolektif bir emek de olmak zorundadır. Kolektif bir örgütleyici olan bir yayın için harcanacak emeğin de kolektifleştirilmesi, toplam politikalarımızla uyum içerisinde olması ve bu politikaları en özlü ve üretken şekilde

(Devamı s.15'de)

Kadın hareketinin gösterdikleri

D. Güneş

Emperyalist-kapitalist sistemin ekonomik-siyasal krizinin derinleşmesiyle birlikte sermaye iktidarlarının baskı ve şiddet politikaları artıyor, siyasal gericilik tırmanışa geçiyor. Geniş emekçi kesimler için ağır bir yıkım anlamına gelen politikalar, kadınlar nezdinde daha da ağır sonuçlara yol açıyor. Kadınların eşitsizliği ve yoksulluğu derinleşiyor, ayrımcılık yaygınlaşıyor, kadına yönelik şiddet artıyor.

Türkiye’de AKP iktidarı ile birlikte daha da derinleşen bu sorunlara dünyanın farklı coğrafyalarında da tanık oluyoruz. ABD’de kadın sağlığı açısından önem taşıyan kürtaj hakkı gasp ediliyor. En gelişmiş kapitalist ülkelerde ücret eşitsizliği derinleşiyor. Latin Amerika ülkelerinde kadına yönelik şiddet olağanlaşmış durumda. Kadına yönelik şiddete karşı uluslararası mücadelenin bir ürünü olan İstanbul Sözleşmesi’nden Türk devleti çıkarken, onbir ülke de sözleşmeyi uygulamayı reddediyor. Macaristan hükümeti LGBT karşıtlığını anayasa hükmü haline getirirken, AKP iktidarı da Macaristan Anayasası’ndan aldığı maddelerle anayasa değişikliği planlıyor.

İslami hükümlerin geçerli olduğu Doğu toplumlarında ise siyasal gericiliğin yansımaları daha ağır yaşanıyor. Afganistan’da Taliban’ın yeniden iktidara gelmesiyle birlikte, kadınlar kamusal yaşamdan tümüyle soyutlandı. Zaten kısıntı düzeyindeki hakları tümünden gasp edilerek yeniden eve hapsedildi. Aylar boyu süren direnişlerine tanık olduğumuz İranlı kadınlara, şeriat hükümleri gereği ağır baskı ve şiddet sarmalı altında bir yaşam dayatılıyor.

Bu karanlık tablo karşısında kadınlar dünyanın dört bir köşesinde baskıya, şiddete, eşitsizliğe ve gericiğe karşı direnmeye devam ediyor. Ülkemizde olduğu gibi dünyada da kadın hareketi sürekliliğini koruyor. 25 Kasım ve 8

Mart gibi tarihsel olarak kadın mücadelesi için önemli günlerin yanı sıra, her ülkenin özgülünde yaşanan sorunlar karşısında kadınlar harekete geçiyor, eylemler gerçekleştiriyorlar.

Geride bıraktığımız yıllara göz attığımızda, başta ABD ve İspanya’da gerçekleşen “kadın grevleri”nin yanı sıra, İsviçre’de “eşit işe eşit ücret” mücadelesinin yükseltildiğini görüyoruz. Latin Amerika ülkelerinde de kadına yönelik şiddete karşı ve kürtaj hakkı için kitlesel eylemler gerçekleştirildi.

Yakın dönemde kadın mücadelesinde öne çıkan en önemli örnek ise İranlı kadınların kitlesel ve yaygın eylemleri oldu. Kadınların gerici molla rejimine karşı mücadelesi on yıllardır farklı biçimlerde devam ediyordu. Geçtiğimiz yıl 22 yaşındaki Jina (Mahsa) Amini adlı genç bir Kürt kadınının başörtüsü kurallarına uymadığı gerekçesiyle uğradığı şiddet sonucu yaşamını yitirmesi ise yeni düzeyde bir hareketliliğe yol açtı. Gericinin rejiminin izlediği saldırı politikalarına karşı son yıllarda gerçekleşen grev ve direnişlerin birikimi üzerine gelen bu eylemlilik yeni bir halk hareketliliğinin tetikleyicisi oldu. Kadınların öncülüğünde başlayan eylem, farklı toplumsal kesimlerin katıldığı bir halk hareketine dönüştü. Hareketin birleştirici ögesi, kadınların haklı ve meşru talepleri oldu.

Türkiye’de ise, tek adam rejiminin kadınları hedefleyen gerici dayatmalarına, baskı ve şiddet politikalarına karşı, süreklilik eğilimi gösteren bir kadın hareketliliği sözkonusu. Kadın hareketi halihazırda toplumsal muhalefetin en dinamik kesimlerinden birini oluşturuyor. Büyük bir yıkım yaratan Maraş merkezli deprem ile 8 Mart süreci, bir kez daha kadın hareketinin dinamizmine ve sürekliliğine tanıklık etti. Deprem bölgesinde yaşanan büyük yıkım karşısında kadın örgütleri, başta kadınlar olmak

üzere deprem bölgesinde yaşayan emekçilerle aktif dayanışma içinde oldular. Dayanışma ve mücadele çağrılarının yükseltildiği 8 Mart'ta ülkede yaygın eylemler gerçekleştirildi.

Toplam tabloya bakıldığında, dünyada ve Türkiye'de yaygınlaşan ve süreklilik eğilimi gösteren kadın hareketinin önümüzdeki süreçte de toplumsal hareketin temel bir ögesi olmaya devam edeceğini söylemek mümkün. Genel planda dünyada ve Türkiye'deki tablonun ortaya koyduğu bazı sonuçlara işaret edecek olursak:

* Dünyada ve Türkiye'de kadın hareketinin gündemlerine ve dinamiklerine baktığımızda, kadın sorununun esas olarak emekçi kadın sorunu olduğu görülmektedir.

Her ne kadar hareket heterojen bir yapıya sahip olsa da, ele aldıkları sorunlar emekçi kadınların sorunları olarak karşımıza çıkmaktadır. Kapitalizmin krizinin ağırlaşması sınıf çelişkilerini derinleştirirken, kadınlar aleyhine şiddet ve eşitsizlik de yeni boyutlar kazanmaktadır. Günümüz dünyasında kadınların yaşadığı sorunlar, emekçi kadınların sorunları olarak kendini göstermektedir. Amerika'dan İtalya'ya, Türkiye'den Arjantin'e kadar bu böyledir. Nitekim bugün farklı eğilimleri içinde barındıran 4. dalga feministlerinin içinde bir kesim, emek eksenli bir kadın mücadelesi vurgusunu öne çıkarmaktadır. Bunun gerisinde, kapitalist sistemin krizinin her geçen gün derinleştiği servet-sefalet kutuplaşmasının kadın emekçiler üzerindeki ağır etkileri yatmaktadır.

* Kapitalizm koşullarında kadınların temel taleplerinin karşılanması kadını-erkeği ile işçi sınıfının örgütlü mücadelesine bağlıdır. İçinden geçtiğimiz süreçte yaşanan pek çok deneyim de bu gerçeği doğrulamaktadır. En yakın örneği İran'dır. Yılları bulan mücadelelerinde ve son eylemlilik sürecinde İranlı kadınlar farklı eylem biçimlerine başvurdular. Mahallelerden meydanlara, üniversitelerden fabrikalara, toplumsal yaşamın tüm alanlarında eylemler gerçekleştirdiler. Resmi rakamlara göre 7 milyon insan eylemlere katıldı. Ancak, pek çok kesimin de dile getirdiği gibi, gerici İran rejimini püskürtebilmek, İran işçi sınıfının sürecin temel öznesi olarak hareket edebilmesine bağlıydı.

İran sanayisinin belkemiğini oluşturan petrol sektöründeki işçiler, diğer toplumsal kesimler gibi hareketin bir parçası olarak hareket etseler de, somut taleplerin elde edilmesi için İran kapitalizminin çarklarına yönelip üretimi durdurmadılar. Kitlesele eylemler rejime büyük bir korku salsa da, gerçekleşen birkaç grevin özel bir etki yaratamaması, sistemin çarklarının dönmesi, gerçekleşen eylemlerin rejim üzerinde yarattığı baskıyı zayıflattı.

Bir başka örnek ise Türkiye'den... Türkiye'de kadın hareketi en etkili kampanya süreçlerinden birini İstanbul Sözleşmesi'nin feshedilmesine karşı yürüttü. Türkiye'nin dört bir yanında fesih kararına karşı eylemler gerçekleştirdiler. Yaygın ve süreklilik taşıyan eylemliler süreçlere rağmen, tek adam rejiminin saldırısını geri püskürtmek olanaklı olmadı. Kadın hareketinin bazı özneleri dahi, bu saldırıyı geri püskürtmek için sendikaların (sınıfın "örgütlü" kesimlerinin) üretimden gelen gücü kullanacak şekilde sınıfı harekete geçirmesi ihtiyacına işaret etmek durumunda kaldılar.

İspanya ve İsviçre kadın grevleri de farklı yönleriyle örnek gösterilebilir.

Tüm bu örneklerden çıkan bir sonuç var. Gün geçtikçe saldırıların daha da boyutlandığı kapitalist sistemde, kadınların kazanılmış haklarına saldırı, sistemin işçi sınıfı ve emekçilere dönük saldırılarının organik bir parçasıdır. Esneme olanaklarını büyük oranda yitirmiş olan sistemin ayakta kalabilmek için gerçekleştirdiği saldırıları püskürtebilmek, kadın-erkek emekçilerin birlikte topyekûn mücadeleyi yükseltmesiyle olanaklıdır.

* Yükselen kadın hareketinin ortaya koyduğu bir başka olgu ise, kadın hareketinin açmazlarıdır. Farklı coğrafyalarda yükselen hareket büyük oranda feministlerin öncülüğünde gerçekleşmektedir. Burjuva kadın hareketinin gelişmesinden bu yana, farklı dönemlerde (2. 3. ve 4. dalga olarak tanımlanan) feminist akımlar ortaya çıkmıştır. Ancak bu akımlar, ekonomik ve siyasal gelişmelerden, devrimci hareketin ve toplumsal hareketin seyrinden bağımsız bir ilerleme yaşayamamıştır. Bundan dolayıdır ki, bugün 4. dalga feminizmi üzerinden farklı eğilimler açığa çıkmaktadır. Yaşanan sorunlar ele

(Devamı s.22'de)

Yaşamı yeniden örgütleme ve yenilenme çağrısı

K. Irmak

“Gündelik yaşamı” örgütleme sorunu

“Bütün teoriler gridir dostum, yaşamın altın ağacı ise yeşil!”

Lenin’in *Nisan Tezleri*’nde Goethe’nin *Faust*’undan yaptığı bu ünlü alıntı, devrimciler tarafından yeri geldikçe farklı sorun alanlarına işaret etmek için kullanılmaktadır.

Gündelik yaşamı örgütlemeye yaşanan zorlanmaların sonucu, sistemin yeniden üretimi olmaktadır. Zamanını planlayıp hedefleri doğrultusunda örgütleyemeyen bir devrimcinin zamanı tüketmesi de sisteme hizmet etmektedir.

Kapitalist sistem emekçilerin her anını planlamaktadır. Fatura ödeme zamanlarından yemek aralarına, çay molasından “indirim” zamanlarına dek her bir saniye, sistemin işleyişine “fayda sağlamak” üzerine kuruludur.

Peki bizler, kendimizi davaya adayan devrimciler olarak zamanı ne kadar verimli değerlendirebiliyoruz? Bu soruyu sormak aynı zamanda bu kadar emek verdiğimiz mücadelenin gelişimi için de gereklidir. Elbette, ne kadar çaba harcarsak harcayalım, devrim sadece bizim çabalarımızla gerçekleşmeyecektir. Ama bu yolda harcadığımız çaba aynı zamanda bizi “insan” kılacak ve özlemini duyduğumuz yaşama yaklaştıracaktır.

Sürüklenmek ve sürüklemek... Birbirine zıt iki kavram. Her ikisi için de kötü ya da iyi diyebileceğimiz durumda değiliz. “Ne için” sürüklendiğiniz ve sürüklemenin “neye hizmet ettiği” soruları önemli. Kişisel hırslar, bireysel tutkular peşinde sürüklenmek ve sürüklemek, genelde kişiyi nesneleştiren bir sonuç üretiyor. “Statü sahibi bir eş” için, “güzel bir vücut” için, ya da daha masum “sevgi” ya da “aşk” için, beğenilmek ve görünmek için duyulan kaygı ve harcanan çaba, bir zaman sonra “tükenme” olarak kendini ortaya koyuyor. Kapitalist düzende insanlar bunlar için çalışıyor, yaşıyor ve ölüyorlar. İyi bir araba, ev ve eş üçgeninde statü,

konum ve yaşam standardı... Elbette insanlar daha iyi koşullarda yaşamak, gereksinimlerini nitelikli şeylerle gidermek isteyebilir. Lakin zamanı “bireysel” olarak daha iyi yaşam şartları için tüketmek, yaşam amacını buna endekslemek, “çok iyi” insanları bile bu düzenin çarklarının dişlisi haline getiriyor.

“Yarin yanağından gayri” herşeyi paylaşmak!..

Biz devrimciler bu çarkların parçası olmak yerine bunu parçalayacak olan sınıfın bilinçli unsurları olmayı seçmişiz. “Yarin yanağından gayri” her şeyi paylaştığımız bir düzeni kurmak için çıktığımız bu yolda biliyoruz ki, bu çarkları üreten sınıf özgürleşmeden, emek kurtulmadan insanlık da kurtulamayacak. Bu bilinçle kendimizi bir “dava”ya adıyoruz. Attığımız bu adımın ve yaşamımız boyunca sürecek iddiamızın doğallığında sorumlulukları ve zorlukları var. Bu zorluklarla mücadele etme çabası insanı geliştiriyor.

Yazının başında kullandığımız alıntı aslında birçok şeyi özetliyor. “Gündelik yaşamı” örgütleme alanında yaşadığımız zorlanma, sıradan ve olağan gördüğümüz birçok şey, bizi teorinin griliğine götürüyor. Oysa basit ve olağan gibi görünen pek çok tavır, düşünce ve davranışın gerisinde bir bakış açısı yatıyor.

Basit bir örnek... Herhangi bir emekçiye “kitap okuyabiliyor musun” diye sorduğunuzda, yanıtı çoğunlukla şu olur: “Kitap okumaya ayıracak ‘boş’ vaktim yok”. Bu yanıtın emekçilerin yaşamında bir karşılığı var elbette. Ancak bu cümlelerin gerisinde, yaşam koşullarından da kaynaklı, okumanın ancak “boş zaman”da yapılabileceği bakışı yatmaktadır.

Bir emekçiye bunu dayatan yaşam koşullarıdır ve bu onun için bir olgudur. Ancak bizler için çoğu durumda bu söylem bir olgudan öte bir “gerekçe” olmaktadır. Kitap okumak

üzerinden verdiğimiz örneği, yazı yazmak, her açıdan gelişmek, faaliyeti geliştirmeye kafa yormak ve pratiğini örgütlemek, yani siyasal ve örgütsel yaşamın pek çok alanına uyarladığımızda, bu tarz “bahane” ya da “gerekçe”lerin arkasına sığınıyor muyuz? Bir devrimci açısından bu tarz bahane ve gerekçelerin bir karşılığı olabilir mi?

Genel planda tartışırken elbette mahkûm ederiz bu ve benzeri yaklaşımları. Ancak gündelik yaşamda pratiği örgütlerken ve zamanımızı planlarken, bundan ne kadar uzak durabiliyoruz?

- Öğrenmeyi biliyor muyuz?
- Önceliklerimizi neye göre belirliyoruz?
- Tercihlerimizin gerisindeki motivasyon ne?
- Yaptıklarımızın ve yapamadıklarımızın sorumluluğunu alıyor muyuz?
- Kendimize, yoldaşlarımıza ve sıradan emekçilere gerekli özen ve saygıyı gösteriyor muyuz? vb...

Gündelik yaşamda en sıradan görünen olaylara ilişkin duygu, düşünce ve tutumlarımız bizim gerçekliğimizi yansıtıyor. Bu gerçekliği anlamak ve sorgulamak durumundayız. Bunu yapmadığımızda, onu değiştirme başarısını da gösteremeyiz.

Tepkisellik, ölçütler ve değerler sisteminden yoksunluk

Bir olaya, olguya ya da insana dair düşüncelerimiz öznellik içerebiliyor. Bu öznellik tartışması karşısında en temel savunma, “ben elbette kendime göre değerlendireceğim” olabiliyor. Ya da “benimki öznellik de seninki mi devrimcilik” saldırısı ile karşılanabiliyor. Bu tür bir savunma refleksi ve tepkisellekle sağlıklı bir tartışma yürütmek mümkün olmuyor.

Tepki ve tepkisellik, içgüdüsel ve karşıtlık oluşturan bir davranış biçimidir. Kelime karşılığı bile bunu anlatır: “1- Bir cismin kendini iten ya da sıkıştıran başka bir cisme karşı gösterdiği karşı etki; 2- Geri tepen güç.”

Neden tepki duyarız? Bize saldırıldığını, anlaşılmadığımızı, karşıımızdakinin yanlış davrandığını düşündüğümüzde, dolayısıyla kendimizi “haklı” gördüğümüzde tepki duyarız. Tepki yaptıklarımızın ve yapamadıklarımızın sorumluluğunu almamakla ilintilidir. Hep

karşıımızdaki haksız, yetersiz, eksik, yanlıştır. Bunu açıkça dile getirmesek de, davranış pratiğimize yön veren bakış açısı bu olmaktadır. Örneğin, aslında gelişmeye çok açığızdır ama doğru müdahale yapılmamıştır, ya da, “ben orada öyle davrandım ama beni öyle davranmaya siz zorladınız” vb.’nin arkasına sığınırız.

Peki, biz bu kadar doğru düşünüyor ve duruma açıklamalar getiriyorsak, sorunlar nereden kaynaklanıyor? Biz hiç mi yanlış yapmıyoruz? Elbette “özeleştir de yapıyor, hatta kendimizi yerden yere vuruyoruz”dur. Ama yine de “karşıımızdakiler hep hatalı, biz ise temelde haklıyız”! Oysa insan kendi gelişimine ilişkin sorunları bilince çıkarmadan ileriye doğru adım atamaz. İçimizdeki “apolitizm” ve “sıradanlık”ı görmeden, kendimizi yıkıp yeniden yapmadan, bakış açımızı değiştirmeden yol alamayız.

Tepki içgüdüsel bir davranış biçimidir. Biz içgüdülerimize bilinç ve irade ile yön verebildiğimizde, sorunu anlamak ve değiştirmek için adım atmış oluruz. Karşıtlık yaratmadan, kıyaslamadan, nesnel ölçütler üzerinden özeleştiril olabiliriz. Tepki ise karşıtlığı/ taraflaşmayı doğurur.

***

Değerlendirme ölçütlerimizi bir çizgide buluşturacak olan normlardır. Örgütlü yaşamda ise tüzüğe bağlı bir yaşamı örgütleyebilmektir. “Her şeyi, her yerde, her biçimde tartışabilme özgürlüğü” liberalizmin öğretilerinden biridir. Liberalizm salt kendini böyle gösteremeyebilir. Değerlendirme yaparken kişisel ölçütlerle bakmak da var edilen değerleri aşındırabilir. “Sekterlik ve liberalizm aynı kökten beslenir”. Kendine liberal, karşıındakine sekter olunan sayısız örnek vardır siyasal yaşamda.

Dolayısıyla “içimizdeki düşman” a karşı savaşılabilmek aslolan. Bunu başarabilmek, bir değerler bütünü oluşturabilmek bizi özgürleştirecektir. Bugüne kadar var edilen değerlere ulaşmak ise soyut saptamalarla değil, zayıflıklara karşı kararlı bir mücadele ile başarılabilir. Değerler sisteminin, gündelik yaşamın en sıradan işlerinde olduğu kadar en ciddi sorunlar karşısında aldığımız tavırlarda da saklı olduğunu bir an bile unutmamalıyız.

Teorinin griliğine sığınmak yerine yaşamın altın ağacının yeşilini görebilmek için çaba harcamalıyız.

VII. Parti Kongresi kararı üzerine...

Güne yüklenerek geleceği kazanacağız!

(TKİP VII. Kongresi'nin toplanması kararına ilişkin parti genelgesi üzerine, yerel bir örgütün sunduğu Aralık 2012 tarihli raporun ilgili bölümüdür...)

Bu raporda hareket noktamız VII. Parti Kongresi'nin toplanması çağrısıdır. Tasfiyeciliğin sol hareketi sarıp sarmaladığı bir süreçte, yeni bir parti kongresi iddiası ve iradesinin sahibi olan partimizin neferi olmanın heyecanını ve gururunu yaşıyoruz. VII. Parti Kongresi iddia ve iradesinin, dünün devrimci hareketinin ana gövdesinin reformist bir konuma sürüklendiği, tasfiyeciliğin kol gezdiği koşullarda ortaya konulması son derece değerlidir.

Devrimci sınıf mücadelesinde ısrar, devrimci sınıf programında ısrar, önemli demokratik görevleri olan proleter devrimde ısrar, bu yaklaşıma denk düşen sınıf eksenli devrimci örgütsel kimlikte ısrar, partimizi ideolojik, politik ve örgütsel gelişiminde belirleyici rol oynadı.

Dostun-düşmanın önünde göndere çekilmiş programının ve stratejik bakışının gereği olarak sınıfın merkezinde olduğu bir çizgide hareket eden partimiz son derece kısır bir dönemde Greif deneyimin yarattı. Metal Fırtınası'nda da rolünü oynamak için seferber oldu.

İleri çıkmayı başaramayan, kırdı ve kentte kapitalizmin egemen olduğu Türkiye tablosuna rağmen hala burjuvalı ya da burjuvasız bir burjuva demokratik devrimde ifadesini bulan stratejik bakışı sürdüren, küçük-burjuva sosyal zemine dayanan geçmiş devrimci hareketin geldiği yer gözler önündedir. Devrimci konumda tutunamamak, devrimci sol hareketin ana gövdesini liberal demokratizmin politik platformuna savurmuştur. Devrimci kimlik ve değerlerin tasfiyesine yol açmıştır.

Partimizin tüm gücüyle güne yüklenip

geleceği kazanma savaşında ısrar etmesi son derece önemlidir. İdeolojik, politik ve örgütsel olarak işçi sınıfı içinde güç olma çabası kesintisiz olarak sürdürülmektedir. 12 Eylül karşı-devriminin ve yozlaşmış sosyalist devletlerin yıkılışını kapsayan iki yenilgi döneminin ağır yüklerine rağmen, partimizin önceli Ekim Hareketi ve partimiz, işçi sınıfının tarihsel rolünü oynaması hedefine yoğunlaşmıştır. Bu çaba son derece değerlidir. Çünkü devrimci hareketin ana gövdesini saran tasfiyeci rüzgâra rağmen, partimizin devrimci sınıf mücadelesine dair pratikleri örmek için, işçi sınıfının devrimcileştirilmesi için seferberlik halinde çalıştı, çalışıyor.

Devrimci konumda tutunmaya çalışan siyasal hareketlerin önemli bir kısmı ise, olmazsa olmaz olan konferans ve kongrelerini yapamaz hale geldiler. Bunun nedenlerinden biri ideolojik ve politik kısırlaşma ve kitleler için devrimci çalışmada yaşadıkları zayıflamadır.

Bir diğeri ise, örgütsel güvenliği sağlanmış kongre ve konferansları yapamaz hale gelmiş olmalarıdır. Zira güvenli kongre ve konferansları yapabilmek çok ciddi bir hazırlık gerektiriyor. Bu konudaki zaafı tutum ve davranışlar değerli kadroların kaybedilmesi, hatta katletmesi sonucunu doğurabiliyor. Partimiz bunun gereklerini titizlikle gözetmiş, kongre ve konferanslarını güvenli bir tarzda gerçekleştirmeyi başarmıştır.

Parti Kuruluş Kongresi sonrasında yenilen ağır darbeler nedeniyle en fazla üç yıllık aralıklarla yapılması gereken kongremizde gecikme yaşandı. Bu satırları yazan yoldaşlarımız yaşanan devasa sorunlar

nedeniyle kongrenin gecikmesi gerçekliğini doğru ele alamadılar. Soruna mekanik bir tarzda yaklaştılar. Partinin içinde bulunduğu sıkıntılı tabloyu bütünlüğü içinde kavrayamadılar. Oysa parti, en üst organı olan kongrelerini toplamak için her zaman çok özel bir çaba sergilemiştir.

Pandeminin yarattığı ek yükler nedeniyle gecikmeli de olsa VII. Kongre çağrısı, partimizin politik ve örgütsel ciddiyetinin yeni bir örneğidir. Partimizin en üst organı olan kongreler, iki kongre arası dönemde yaşananların ideolojik, politik ve örgütsel olarak değerlendirilmesi, önümüzdeki sürece dair değerlendirmelerin yapılması, yeni kararların alınması, partinin gelişiminin güçlendirilmesi ve kadroların moral ve motivasyonunun yükseltilmesi açısından önemli bir kilometre taşıdır.

Parti ve biz kadroları büyük bir çaba içindeyiz. En önemli gücümüz, altında savaşılacak, uğrunda ölünecek, dostun-düşmanın önünde göndere çekilmiş bir programa sahip olmamızdır. Zira program bir partinin içeriğidir. Partinin taktik politikaların belirlenmesinde, örgütsel şekillenişinde program belirleyici bir role sahiptir. Parti programımız, burjuva sınıf iktidarına karşı işçi sınıfının iktidarı için savaşmak ve sosyalist devrimi kazanmak için, işçi sınıfını tarihsel rolünü oynaması için, en temel dayanağımızdır.

Her kongremiz işçi sınıfının devrimci programının, partinin programatik gücünün işçi

sınıfı içinde ete-kemiğe bürüneceği bir örgütsel gelişime hizmet etti. VII. Parti Kongresi ise, parti, sınıf, devrim diyalektik bütünlüğünü güçlendirmek için, partinin işçi sınıfı içinde niteliksel ve niceliksel olarak gelişimi için önemli bir kilometre taşı olmalıdır.

İşçi sınıfının partiye, partinin ise işçi sınıfı içinde örgütlenmeye, işçi sınıfının yıkıcı ve yapıcı gücünü açığa çıkarmaya ihtiyacı var. Ayrıca devrimci sınıf mücadelesinin geleceği için partinin illegal örgütsel temelinin güçlendirilmesi, sınıf içinde öne çıkan ileri ve genç güçlerin ana omurgasını oluşturduğu illegal-ihtilalci devrimci işçilerle parti örgütünün güçlendirilmesi açısından da VII. Parti Kongresi'nde yürütülecek tartışma ve alınacak kararların önemi yadsınamaz. VII. Parti Kongresi devrimci sınıf mücadelesinin güçlenmesi, partimizin sınıf kitleleri içindeki etki ve gücünün artması açısından kaldıraç işlevi görmelidir.

VII. Parti Kongresi ön sürecinde geçmiş kongrelere ilişkin birikimimizin kitaplaştırılması da yerinde ve doğru bir adımdır. Bunun sadece parti güçleri tarafından incelenmesi yeterli değildir. Bu birikimin öncü devrimci işçilere olduğu kadar hala sosyalizm ve devrimcilik iddiası taşıyan tüm güçlere ulaştırılması da önemlidir.

(...)

Yoldaşça selamlar...

Aralık 2022

Kadın hareketinin...

(Baştarafı s.18'de)

alınırken emek eksenli tanımlamalar yapılmakta, Marksizm ile feminizm arasındaki açının kapatılması tartışmaları sürmektedir.

Türkiye'deki feminist hareket ise tam tersi bir çizgide hareket etmektedir. Marksist olduğunu iddia eden akımların kadın örgütlenmeleri bile '70'li yılların feminist akımlarının argümanlarını ileri sürebilmekte, "Marksizm ile hesaplaşmayı" gündemine almaktadır.

Özellikle 4. dalga feminizminde ifadesini

bulan akımların yaşadığı açmazların aşılmasının yegane yolu, uluslararası planda devrimci hareketin güçlenmesi, ideolojik olarak yenilenmesi ve sınıf hareketinin güç kazanmasından geçmektedir. Kadın hareketinin sağlıklı bir rotaya oturmasının yegane güvencesi budur.

Son olarak, dünya çapında kadınların öncülük ettiği mücadele dinamiklerini ve ideolojik tartışmaları daha yakından izlemenin bir ihtiyaç olduğunu belirtmek gerekiyor.

Günün içinde sürüklenen değil hedefleri gözetten...

Birikmiş toplumsal öfke, sınıfın farklı bölüklerindeki tepkiler, zayıflıklarına ve eksikliklerine rağmen, süreklilik arz ediyor. Pandemi döneminde bile, gerici-baskıcı iktidarın gözdağlarına rağmen, işçilerden, kadınlardan, gençlikten sesler yükseldi. Sokaktan fabrikalara, kampüslerden meydanlara, ortaya çıkan her toplumsal mücadele dinamiği bizi içine çekiyor. Müdahale etme ihtiyacı duyuyoruz. Çalışmamızın hedefleri ile bağı içerisinde ele almak ve hedeflerimizle paralel müdahale etmek önemli bir yerde duruyor. Aksi takdirde yoğun olmamız, her şeye koşturmamız, çok emek harcamamız sonuçta besleyici kanallara dönüşemiyor, dönüşemez de.

Günün yoğunluğu bazen sürükleyici bazen cezbedici olabiliyor. Her şeye dair bir şey yapma isteği ile yetişememe ruh hali, yoldaşların düşünsel ve pratik çabasına motivasyon kırılması ve gerilim olarak yansıyor. Elbette gerçekliğimiz, darlığımız vb. diyerek, somut plan yapmak adına çalışmamızı sınırlama yoluna gidemeyiz. Sonuç almanın ve sınırları

aşmanın yolu da gerçekliği bilmekten, hedefli olmaktan ve çalışmanın ihtiyaçlarını doğru tanımlamaktan geçiyor. Fakat kesinlikle günün içinde kaybolmaktan değil.

Günün içinde kaybolan bir pratik, geliştirici olmaktan uzak bir yan taşır. Bugünün koşullarında bir işçi direnişinin, gençlik veya kadın hareketinin taleplerinin düzeyi ve düzlemi, bazen algı ve müdahalemizi belirleyebiliyor. O anın içinde, çalışmayı bilfiil yürütürken, çoğunlukla bunu fark edemeyebiliyoruz. Andan sıyrılabilirmeyiz. Parçadan, içinde olduğumuz noktadan değil, bütünden bakmayı başarabilmeliyiz. Her birimiz her koşulda bunu yapabilecek niteliğe kavuşmalıyız.

Politik önderliğe dayalı çalışma tarzının hayata geçirilememesi daha çok ideolojik-teorik yetersizlik gibi düşünülse de, aslında zorlanma, gündelik açık faaliyetin pratik ihtiyaçlarının dayatmaları alanındadır. Politik önderliğe dayalı çalışma tarzının oturtulabilmesi için, önderlik konumundaki yoldaşların kendi asıl misyonunu yerine getirebilmesi, dolayısıyla da pratik yüklerden kurtulması gerekir. Birçok çalışma ayağı

kendi zeminlerini bulana kadar, önderlik konumundaki yoldaşların işlerin pratik yükünü omuzlamasından geri duramıyoruz. Açık ki bunu sağlamak için, bu çalışmaların kendi zeminlerine ve güçlerine kavuşturulması, hızlandırılması gereken temel halka.

Tek tek yoldaşların veya bir örgütsel birimin bilincinin ve birikiminin eksiklikleri ve yetersizlikleri elbette olabilir. Burada partinin deneyiminden, Marksizmin yönteminden beslenmek önemli. Günün akışından, anın çekiciliğinden öte, tam da geleceği kazanmaya odaklandığımızda gerçekten bir yol açabiliriz. Böylece günün içinde olsak da tarihsel bakışı ve bütünlüğü koruyabiliriz.

Bu yönlü çabalar kendimizin, her bir kadronun, bulunduğumuz örgütün ve tüm bunlarla birlikte partinin toplamının niteliksel gelişimini sağlayacaktır. Nitelik gelişimi ile nicelik genişleme, her çalışma alanının kendi güçlerini bulmasıyla da birleştiğinde, politik önderliğe dayalı çalışma tarzına geçişimizin de önü açılacaktır.

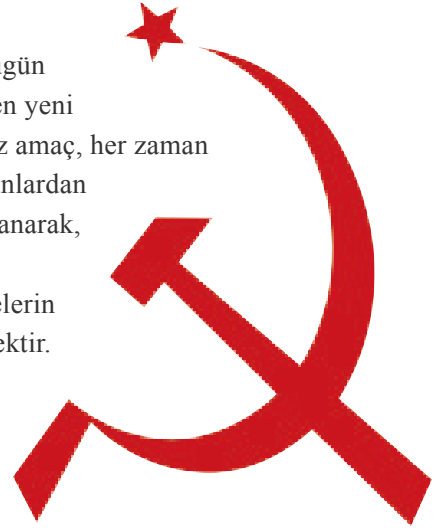
D. G. Dalga

Devrimci çıkış için sınıf çalışmasına yoğunlaşma

- Devrimci siyasal yaşam soluksuz ve kesintisiz bir siyasal çalışma ve mücadele sürecidir. Bu mücadele bugün bizzat dinci-faşist gericilik tarafından gündeme getirilen yeni saldırıların özel koşulları içinde sürmektedir. Değişmez amaç, her zaman olduğu gibi somut siyasal sürecin ortaya çıkardığı sorunlardan hareketle, bunun sunduğu fırsat ve olanaklardan yararlanarak, işçi ve emekçi kitleleri aydınlatmak, birleştirmek ve mücadeleye yönlendirmektir. Bu mücadele içerisinde kitlelerin bilincini, birliğini ve örgütlenmesini daha da geliştirmektir.

- Derin bir hayal kırıklığı ve umutsuzluk atmosferi ile sonuçlanan Mayıs 2023 seçimlerinin toplam bilançosu da göstermiştir ki, özellikle işçiler içinde yoğunlaşan çok yönlü bir siyasal çalışma, bugünkü boğucu gericilik atmosferini bir yerinden parçalayabilmek için olmazsa olmaz koşulların başında gelmektedir. İşçi sınıfı zemini, dinci gericiliğe karşı mücadelenin sermaye düzenine karşı mücadele içinde anlamlandırılabilceği, devrimci siyasal mücadelenin sınıflar mücadelesi eksenine kavuşturulabileceği biricik gerçek ve tayin edici alandır. Bu alandaki her başarı, aynı gelişim süreci içinde ikili bir sonuç yaratacaktır. Bir yandan dinci-faşist iktidarın kitle tabanını ve dolayısıyla seçmen desteğini zayıflatacak, öte yandan karşısına toplumsal bir gücü, işçi sınıfının örgütlü gücünü çıkaracaktır.

- Sınıf alanında devrimci bir güç odağı inşa etmeye yönelmek, bağımsız devrimci konumu ve kimliği koruyabilmenin de biricik güvencesidir. Türkiye toplumu yeni çalkantılara gebe. Türkiye'nin devrimcileri bu çalkantıda kendi devrimci konumları üzerinden etkin bir yer tutmak istiyorlarsa eğer, güç ve olanaklarının ezici ağırlığını, sınıfı çalışmasına ve bu zemin üzerinden gerçek sınıf mücadelesine yönelmek zorundadırlar. Bunun ötesindeki her yol ve tercih, niyetlerden bağımsız olarak, düzen içi çatışmanın doğrudan ya da dolaylı eklentisi olmaya götürür.

TKİP VII. Kongre Bildirgesi'nden...